

VIII Informe del Mercat Laboral

I

Negociació Col·lectiva

Barcelona, 6 de novembre de 2017

TAULA DE CONTINGUT

1. RESUM EXECUTIU	3
2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	12
2.1. OCUPACIÓ	12
2.1.1. ATUR REGISTRAT.....	12
2.1.2. ENQUESTA DE POBLACIÓ ACTIVA.....	13
2.1.3. AFILIACIÓ	19
2.2. CONTRACTACIÓ.....	20
2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	22
2.3.1. CONVENIS COL·LECTIUS	22
2.3.2. INAPLICACIÓ DE CONVENIS	28
2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ.....	32
2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL.....	40
2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES.....	42
2.6.1. TRIBUNAL LABORAL DE CATALUNYA.....	42
2.6.2. SERVEI DE MEDIACIÓ, ARBITRATGE I CONCILIACIÓ (SMAC).....	45
2.7. EVOLUCIÓ DE L'ESTRUCTURA DE LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA DES DE LA REFORMA LABORAL DE 2012.....	49
3. METODOLOGIA.....	60

1. RESUM EXECUTIU

Les darreres dades estadístiques disponibles del mercat de treball i negociació col·lectiva són les que a continuació es detallen:

- Atur registrat

Segons les dades de l'atur registrat del mes d'octubre, a Catalunya l'atur ha augmentat en 14.698 persones (3,67%), i la xifra total d'aturats se situa en 415.071 persones.

Interanualment, s'ha produït una reducció del -9,45% (43.335 aturats menys) respecte octubre del 2016.

A nivell estatal, l'atur registrat ha augmentat en 56.844 persones en relació al mes anterior (1,67%). La xifra d'atur a nivell estatal se situa en el mes d'octubre en 3.467.026 persones.

En termes interanuals, l'atur disminueix en 297.956 persones, fet que suposa una variació del -7,91%, sumant així un altre mes de descens, que va començar al mes d'octubre de 2013.

**Interanualment, l'atur s'ha reduït un
9,45% a Catalunya i un 7,91% a nivell
estatal.**

3

- Enquesta de població activa

L'Enquesta de Població Activa del 3r Trimestre de 2017 va situar la taxa d'atur a Catalunya en un 12,54% (0,66 punts menys que el trimestre anterior, que va ser del 13,20%), sent la taxa d'atur més baixa des del quart trimestre de 2008 (11,8%). El nombre total d'aturats se situa en 475.600 persones.

Les dades exposades per l'INE, suposen un descens del nombre d'aturats en 21.800 persones respecte del trimestre anterior (un -4,38%), i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2016, hi ha hagut un descens de 76.900 aturats (-13,91%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 46.100 persones (21,41%) respecte al trimestre anterior i en 92.700 persones respecte a l'any anterior (2,88%).

**La taxa d'atur catalana se situa en un
12,54% i en un 16,38% a Espanya.**

A Espanya, el nombre d'aturats se situa en 3.731.700 persones, havent disminuït la taxa d'atur 0,84 punts situant-se en un 16,38% en aquest trimestre, havent disminuït el nombre d'aturats en 182.600 persones aquest trimestre i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2016, ha disminuït en 589.100

persones (-13,63% de variació interanual).

El nombre d'ocupats augmenta a Espanya en 235.900 persones (1,25%) respecte al trimestre anterior i augmenta en 521.700 ocupats respecte a l'any anterior amb un 2,82% d'increment. La xifra d'ocupats se situa en 19.8049.200 persones al tercer trimestre de 2017.

- Afiliació

A Catalunya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes d'octubre de 2017 en 3.304.074 persones, la qual cosa suposa 1.702 afiliats més respecte el mes anterior (0,05%).

Interanualment, l'afiliació ha augmentat un 3,76% a Catalunya (119.638 afiliacions més) i un 3,46% a Espanya (617.173 més).

En el conjunt d'Espanya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes d'octubre en 18.430.529 ocupats, la qual cosa suposa un augment de 94.368 afiliats respecte al mes anterior (0,51%) i en termes interanuals l'afiliació va registrar un augment de 617.173 afiliats (3,46%).

**Interanualment, l'afiliació ha augmentat
un 3,76% a Catalunya (119.638
afiliacions més) i un 3,46% a Espanya
(617.173 més).**

Contractació

A Catalunya, durant el període gener-octubre s'han signat 2.699.095 contractes de treball, 350.517 indefinits (el 12,99%) i 2.348.568 temporals (el 87,01%). En comparació amb el mateix període de l'any anterior, el total de la contractació ha augmentat un 8,14% (203.278 contractes més), destacant l'increment més intens en el cas de la contractació indefinida (10,75%; 34.029 més) que en el de la temporal (7,77%; 169.239 més).

En el conjunt de l'Estat, fins al mes d'octubre s'han formalitzat 18.030.948 contractes, xifra que suposa un increment interanual del 9,04% (1.494.720 contractes més). Els contractes indefinits han crescut un 13,32% i els temporals, un 8,63%.

Per altra banda, si analitzem les dades de l'EPA, del total d'ocupats a Catalunya el 77,8% té contracte de durada indefinida i el 22,2% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 27,4%.

**Durant el període gener-octubre la
contractació ha augmentat un 8,14% (203.278
contractes més) a Catalunya i un 9,04%
(1.494.720 contractes més) al conjunt de
l'Estat.**

Negociació col·lectiva

- Convenis Col·lectius

A 30 de setembre de 2017 a Catalunya s'han registrat un total de 320 Convenis, afectant a 695.864 treballadors i 126.111 empreses, el que comporta un increment del 23,08%.

A nivell estatal, fins a 30 de setembre de 2017 s'han registrat un total de 2.828 Convenis, afectant a 6.346.495 treballadors i 1.074.176 empreses, que suposa un increment del 8,73%

**Fins al setembre del 2017 s'han registrat a
Catalunya 320 convenis col·lectius
(+23,08%) i a nivell estatal 2.828 Convenis
(+8,73%).**

A Catalunya la mitjana de variació salarial pactada en el global de Convenis és del 1,42%, sent del 0,89% en els convenis d'empresa i del 1,47% en els convenis d'àmbit superior a l'empresa. A Espanya la mitjana de la variació salarial pactada és del 1,40% (1,11% convenis d'empresa i 1,42% d'àmbit superior a l'empresa).

En relació a la jornada anual mitjana pactada a Catalunya ha sigut de 1.728,75 hores i al conjunt de l'Estat de 1.737,72 hores.

5

A nivell salarial s'ha passat del 1,14% pactat fins al setembre de 2016 al 1,42% pactat en 2017, que suposa una variació d'un 24,56%, i en relació a la jornada aquesta s'ha reduït en un 2,26%.

**A Catalunya la mitjana de variació salarial pactada
ha sigut del 1,42% (+24,56%),
i a Espanya la mitjana de la variació salarial
pactada és del 1,40% (+29,63%).**

- Inaplicacions de Conveni

De gener a setembre de 2017 s'han dipositat 822 inaplicacions de conveni (un 23,53% menys respecte el mateix període de l'any 2016), les quals han estat presentades per 755 empreses diferents, i han afectat a un total de 16.464 treballadors (-32,65% respecte el mateix període de 2016). Per sector d'activitat, el 75,55% de les inaplicacions presentades han sigut en el sector serveis.

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 60,6% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, encara que en la resta, s'inaplica conjuntament amb d'altres condicions.

El 88,1% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

Fins al mes de setembre de 2017 s'han dipositat 822 inaplicacions de conveni (-23,53%) de les quals el 60,6% són de quantia salarial exclusivament. El 88,1% de les inaplicacions s'han resolt amb acord.

Expedients de Regulació d'Ocupació

Fins al mes de setembre de 2017, s'han comunicat o resolt 244 expedients (-38,07% respecte el mateix període de l'any 2016) que han afectat a un total de 3.293 treballadors (-48,88% respecte el mateix període de l'any 2016). D'aquests expedients 70 van ser d'extinció, 117 de suspensió del contracte de treball i 57 de reducció de jornada.

Si comparem el mateix període de l'any 2017 amb el del 2016, el total d'expedients de regulació d'ocupació ha disminuït en un 38,07%, registrant-se un decreixement pels expedients de suspensió (-35,36%), els de reducció (-46,23%) i els d'extinció (-34,58%).

Fins al mes de setembre de 2017, s'han comunicat o resolt 244 expedients (-38,07%) que han afectat a un total de 3.293 treballadors (-48,88%).

6

Els expedients que suposen l'adopció de mesures de flexibilitat interna (suspensió de contracte de treball i reducció de la jornada de treballador) han anat guanyant major pes, amb caràcter general, vers els que suposen l'extinció de la relació de treball. Per tant, del total d'expedients que es van presentar en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comportaven el 60,41%, el 20,03% en 2015, en 2016 suposen el 28,43%, i fins al setembre del 2017 un 28,69%.

Del total d'expedients que es van presentar en l'any 2003 els d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comporten el 60,41%, el 20,03% en 2015, en 2016 el 28,43% i fins al setembre del 2017 el 28,69%.

Segons l'àmbit territorial, dels 244 expedients presentats, 175 es van presentar als serveis territorials de Barcelona (71,72%), 28 als de Girona (11,48%), 8 a Lleida (3,28%), 16 a Tarragona (6,56%), 12 a Terres de l'Ebre (4,92%) i 5 a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball (2,05%).

Conflictivitat laboral

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 66 vagues fins al mes de juny de 2017, amb un total de 16.101 treballadors participants i 42.340 jornades laborals perdudes, disminuint un 21% el nombre de vagues registrades (18 vagues menys respecte al mateix període de 2016), tanmateix, disminueix tant el nombre de jornades perdudes en un -34% (22.079 jornades perdudes menys) com el nombre de treballadors participants (-64%). No obstant, l'índex d'incidència¹ (dels 6.897 treballadors convocats han participat 4.620) del mes de juny passa del 15,9% al 2016, al 67% al 2017.

Segons l'àmbit territorial, fins al mes de juny, a la província de Barcelona van produir-se 60 vagues, a Girona 9 vagues, a Lleida 6 vagues i a Tarragona 9 vagues.

Respecte el mateix període de 2016, a Barcelona han disminuït un 19%, a Girona un -18%, a Lleida no hi ha hagut variació i a Tarragona un -18%.

A Catalunya s'han produït 66 vagues fins al mes de juny de 2017 (18 vagues menys respecte al 2016), tanmateix, disminueix tant el nombre de jornades perdudes (-34%) com el nombre de treballadors participants (-64%).

Segons l'últim informe sobre Conflictivitat Laboral de CEOE, pel que es refereix als primers nou mesos del 2017, assenyala que s'han computat 593 vagues a nivell estatal, amb 2.022.525 treballadors en plantilla, 322.758 participants directes i 9.438.260 hores perdudes; o sigui, un 127,33% més que en 2016.

Restant d'aquests totals les quantitats derivades de vagues en serveis de caràcter públic i les que van respondre a motivacions d'índole extralaboral quedarien 409 vagues, amb 286.011 treballadors en plantilla, 47.378 implicats i 2.666.158 hores de treball perdudes.

¹ Índex d'incidència=t treballadors participants/plantilla convocada*100

Resolució extrajudicial de conflictes

- Tribunal Laboral de Catalunya

Fins el mes d'octubre de l'any 2017 s'han presentat un total de 856 expedients, dels quals 11 han sigut arbitratges, 649 conciliacions i 196 mediacions. Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 13,08%.

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 13,08%.

A nivell de vagues, en el que portem d'any, s'han desconvocat un total de 18 vagues (amb un total de 38.351 hores desconvocades i amb un valor d'hores mensual desconvocades de 574.881,49euros²).

**De gener a octubre de 2017 s'han desconvocat
un total de 18 vagues, amb un total de 38.351
hores desconvocades amb un valor d'hores
mensual desconvocades de 574.881,49 euros.**

Segons l'àmbit territorial, de gener a octubre de l'any 2017, a Barcelona s'han presentat un total de 765 expedients, dels quals 11 han sigut arbitratges, 592 conciliacions i 162 mediacions. A Girona s'han presentat un total de 36 expedients, dels quals 27 han sigut conciliacions i 9 mediacions. A Lleida, s'han presentat un total de 10 expedients, dels quals 6 han sigut conciliacions i 4 mediacions. A Tarragona, s'han presentat un total de 45 expedients, dels quals 24 han sigut conciliacions i 21 mediacions.

8

- Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació

- a) Conciliacions individuals

Fins al mes d'agost de 2017, s'han produït 48.609 conciliacions individuals a Catalunya, un 2,9% més respecte al mateix període de l'any 2016, que hi van haver 47.235 conciliacions individuals.

Segons la forma d'acabament, del total de 48.609 conciliacions, 18.540 han estat amb avenença, per contra, 16.990 han estat sense avenença. A més, 10.705 conciliacions han acabat intentades sense efecte, 1.092 s'han considerat no presentades i 1.282 desistides i altres

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona fins al mes de juliol van haver-hi 39.517 conciliacions individuals, el que suposa un increment del 2,7% respecte el mateix període de l'any anterior del nombre de conciliacions.

² Cost salarial per hora, per Comunitat Autònoma. INE

A la província de Girona, van haver-hi 3.343 conciliacions individuals, en comparació a l'any anterior, s'ha produït un augment del 5%.

A Lleida, van haver-hi 1.956 conciliacions individuals, disminuint el nombre de conciliacions un 0,2%.

Per últim, a la província de Tarragona, van produir-se 3.793 conciliacions individuals, el que suposa un 3,8% més.

**Fins al mes d'agost de 2017, s'han produït
48.609 conciliacions individuals a Catalunya,
un 2,9% més respecte al mateix període de
l'any 2016.**

b) Conciliacions col·lectives

L'Estadística de Conciliacions Laborals de l'Observatori del Treball i Model Productiu, estima que fins el mes d'agost de 2017, van haver-hi 65 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -12,2% respecte a l'any anterior (9 conflictes menys).

Els 65 conflictes col·lectius, van afectar en total a 91 empreses i a 25.082 treballadors. Amb una variació interanual del 18,2% i del -44,2% respectivament.

Evolució de l'estructura de la negociació col·lectiva després de la reforma laboral

El diàleg i la concertació social són els eixos d'unes relacions laborals basades en l'avinença i la participació dels seus protagonistes, és a dir, organitzacions empresarials i sindicals, sent aquests elements trets característics del marc català de relacions laborals.

**S'ha d'impulsar la negociació col·lectiva, com a
mecanisme dinamitzador i modernitzador de
les relacions laborals.**

En relació a la taxa de cobertura de la Negociació Col·lectiva comparant les dades corresponents als treballadors coberts per convenis col·lectius³ amb el nombre total d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social, es pot observar que en tot el període analitzat la taxa de cobertura ha sigut similar.

³ Tant per Convenis d'empresa com d'àmbit superior a l'empresa.

Taxa cobertura a nivell estatal oscil·la entre el 80-85%, i en l'àmbit de Catalunya, entorn el 60-65%

Tot i la reforma introduïda en 2012 en matèria de prioritat aplicativa dels Convenis d'empresa, analitzant la relació entre els treballadors afectats per Conveni d'empresa o Conveni d'àmbit superior s'observa que les dades són molt similars en tot el període analitzat, anterior i posterior a la reforma.

Els treballadors coberts per conveni d'empresa a nivell estatal està entorn el 10%, i a nivell català entre el 6-7% durant tot el període analitzat

Tot i la defensa de la potestat empresarial d'optar entre un Conveni d'empresa o un sectorial, s'ha de ser especialment curosos en l'ús del principi de prioritat aplicativa del Conveni d'empresa, i evitar el seu ús indegut en negociacions fictícies o fraudulentos que poden generar dumping social o competència deslleial.

10

La defensa de la potestat de negociar Convenis d'empresa és inqüestionable, però això no obsta a la necessitat de resoldre determinades "males praxis" que poden generar *dumping social* i competència deslleial.

Tot i que la reforma laboral articulava el Conveni d'empresa com un instrument de flexibilitat interna, no s'observen canvis rellevants en l'estructura de la negociació col·lectiva a favor d'aquest àmbit de negociació. Una de les principals matèries en les que el conveni col·lectiu d'empresa gaudeix de prioritat aplicativa és en relació a la quantia del salari base i dels complements salarials inclosos els vinculats a la situació i realitat de l'empresa.

Els increments pactats en Convenis d'empresa han sigut inferiors als pactats Convenis d'àmbit superior, com a regla general, reiterant-se aquesta situació després de l'any 2012 sent el comportament similar en tot el període analitzat.

Es pot concloure que la reforma estatutària de l'any 2012 que modificava la prioritat aplicativa dels convenis col·lectius en favor dels convenis d'empresa, no ha tingut la incidència que es vaticinava des d'alguns àmbits sense que s'hagi produït un augment en la negociació d'aquest tipus de Convenis.

Noves unitats de negociació

Segons les dades disponibles del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (des de l'any 2011) sobre noves unitats de negociació col·lectiva, fins al mes de setembre de 2017 s'han signat 215 convenis per noves unitats de negociació (-4,44% respecte el mateix període de 2016).

**Fins al mes de setembre de 2017 s'han signat
215 convenis col·lectius per noves unitats de
negociació (-4,44% respecte el mateix
període de 2016).**

En relació als convenis d'empresa, fins al mes de setembre de 2017 del total de 215 convenis signats per noves unitats de negociació, 204 han estat convenis d'empresa (-3,77% respecte el mateix període de 2016).

Pel que fa als convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa, fins al mes de setembre de 2017 s'han signat 11 convenis per noves unitats de negociació (2 menys que fins al setembre de 2016).

En relació als treballadors afectats, fins al mes de setembre de 2017 un total de 72.535 treballadors han estat afectats pels 215 convenis col·lectius signats per noves unitats de negociació, per tant, tot i que el número de convenis ha disminuït (-4,44%), el nombre de treballadors afectats ha augmentat un 19% respecte el mateix període de 2016.

**Fins al mes de setembre de 2017 un total de
72.535 treballadors han estat afectats pels
215 convenis col·lectius signats per noves
unitats de negociació (+19% respecte el
mateix període de 2016)**

Tot i que el nombre de convenis d'empresa signats per noves unitats de negociació representen la gran part dels convenis totals (el 94,88% a 30 de setembre de 2017), el 75,47% de treballadors afectats fins a setembre de 2017, estan afectats per convenis d'àmbit superior a l'empresa.

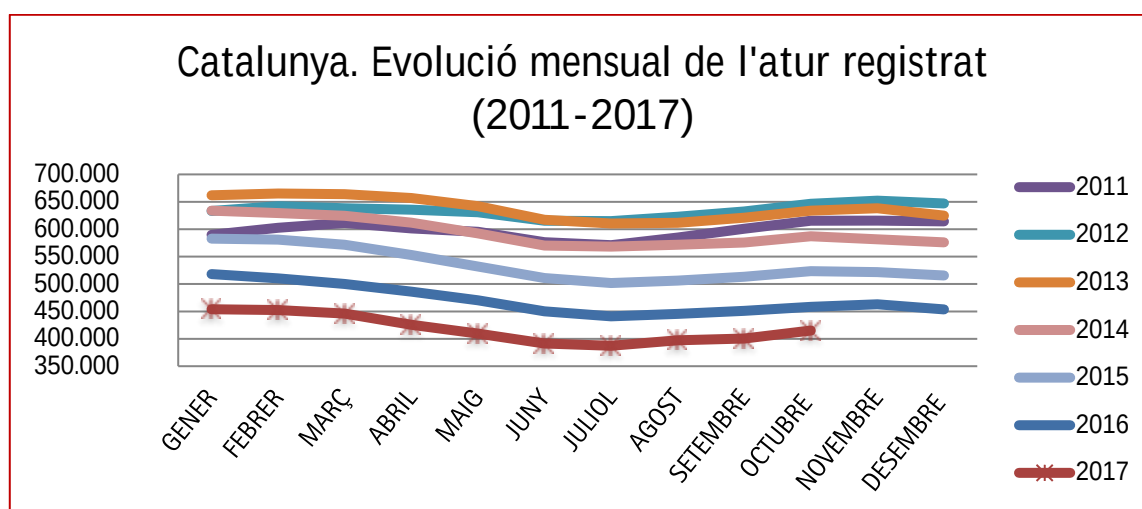
2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA:

2.1. OCUPACIÓ

2.1.1. Atur registrat

Segons les dades de l'atur registrat del mes d'octubre, a Catalunya l'atur ha augmentat en 14.698 persones (3,67%), i la xifra total d'aturats se situa en 415.071 persones.

Interanualment, s'ha produït una reducció del -9,45% (43.335 aturats menys) respecte octubre del 2016.

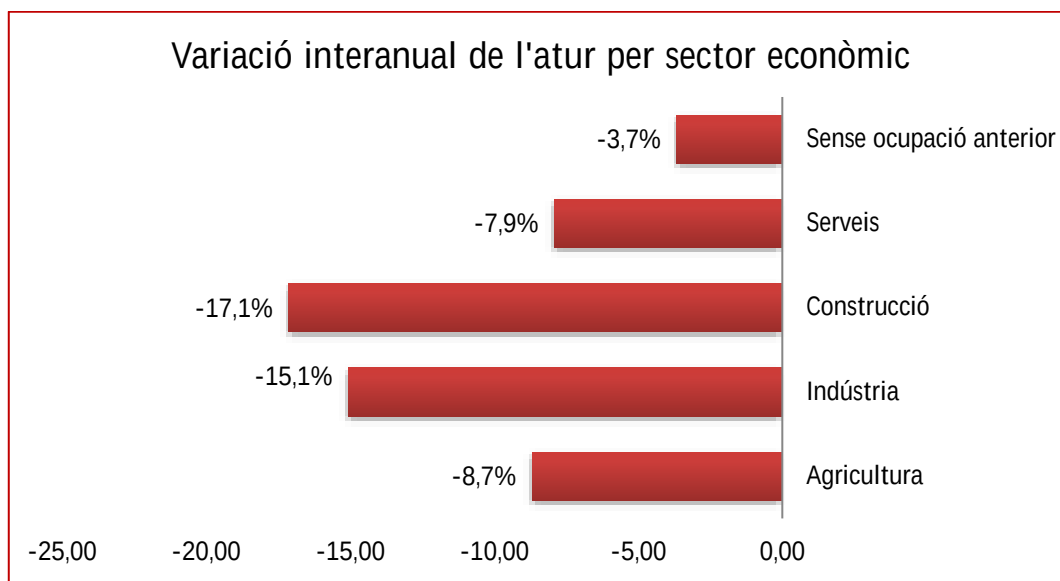
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

A nivell estatal, l'atur registrat ha augmentat en 56.844 persones en relació al mes anterior (1,67%). La xifra d'atur a nivell estatal se situa en el mes d'octubre en 3.467.026 persones.

En termes interanuals, l'atur disminueix en 297.956 persones, fet que suposa una variació del -7,91%, sumant així un altre mes de descens, que va començar al mes d'octubre de 2013.

Tornant a l'anàlisi de la situació a Catalunya, i segons el sexe, interanualment, l'atur es redueix sobretot en els homes (-12,64%) amb 26.311 aturats menys que l'any anterior, que en les dones (-6,80%) amb 17.024 aturats menys que l'any anterior.

En relació amb els sectors, el major descens interanual es produeix en la construcció (-17,1%), seguit de la indústria (-15,1%), la agricultura (-8,7%) i per últim el sector serveis (-7,9%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

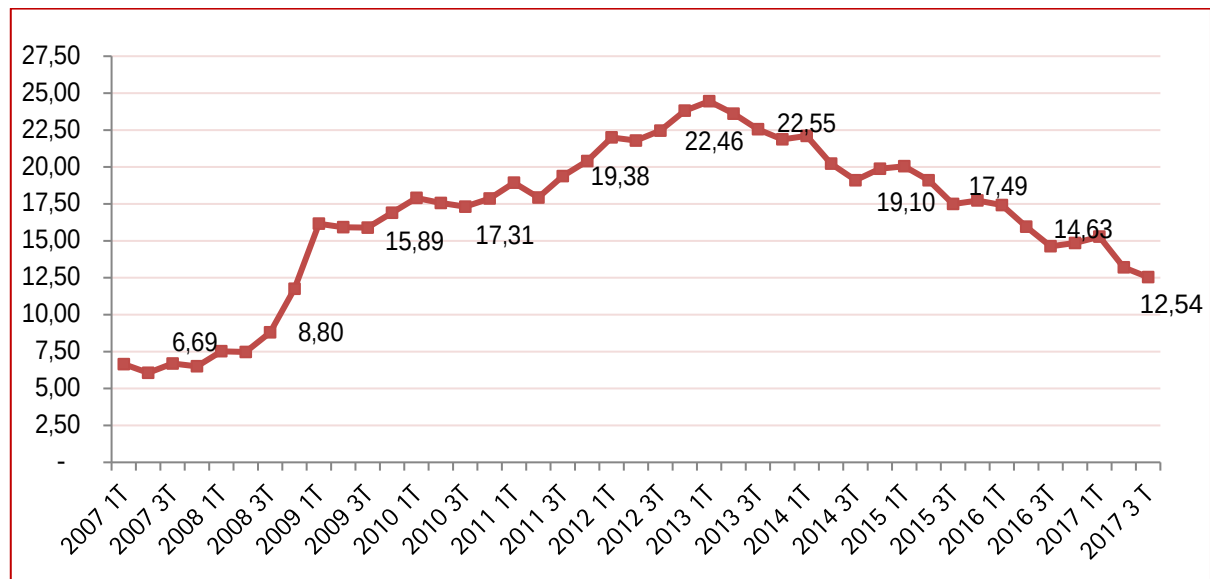
Segons l'àmbit territorial, interanualment l'atur es redueix a les quatre províncies catalanes, a Barcelona, l'atur registrat s'ha reduït un -10,01% amb 33.720 aturats menys i la xifra total d'aturats se situa en 303.188 persones. A Girona al mes d'octubre del 2017 hi ha 40.165 aturats el que suposa una reducció en 3.344 aturats (-7,69%). A Lleida l'atur registrat s'ha reduït en un -9,49% respecte l'any anterior (-2.230 aturats) i el total d'aturats se situa en 21.266 persones. Per últim, a Tarragona, hi ha 50.452 aturats, 4.041 menys que l'any anterior (-7,42%)

2.1.1. Enquesta de Població Activa.

L'Enquesta de Població Activa del 3r Trimestre de 2017 va situar la taxa d'atur a Catalunya en un 12,54% (0,66 punts menys que el trimestre anterior, que va ser del 13,20%), sent la taxa d'atur més baixa des del quart trimestre de 2008 (11,8%). El nombre total d'aturats se situa en 475.600 persones.

Les dades exposades per l'INE, suposen un descens del nombre d'aturats en 21.800 persones respecte del trimestre anterior (un -4,38%), i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2016, hi ha hagut un descens de 76.900 aturats (-13,91%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 46.100 persones (21,41%) respecte al trimestre anterior i en 92.700 persones respecte a l'any anterior (2,88%).

Evolució taxa d'atur 2007-2017

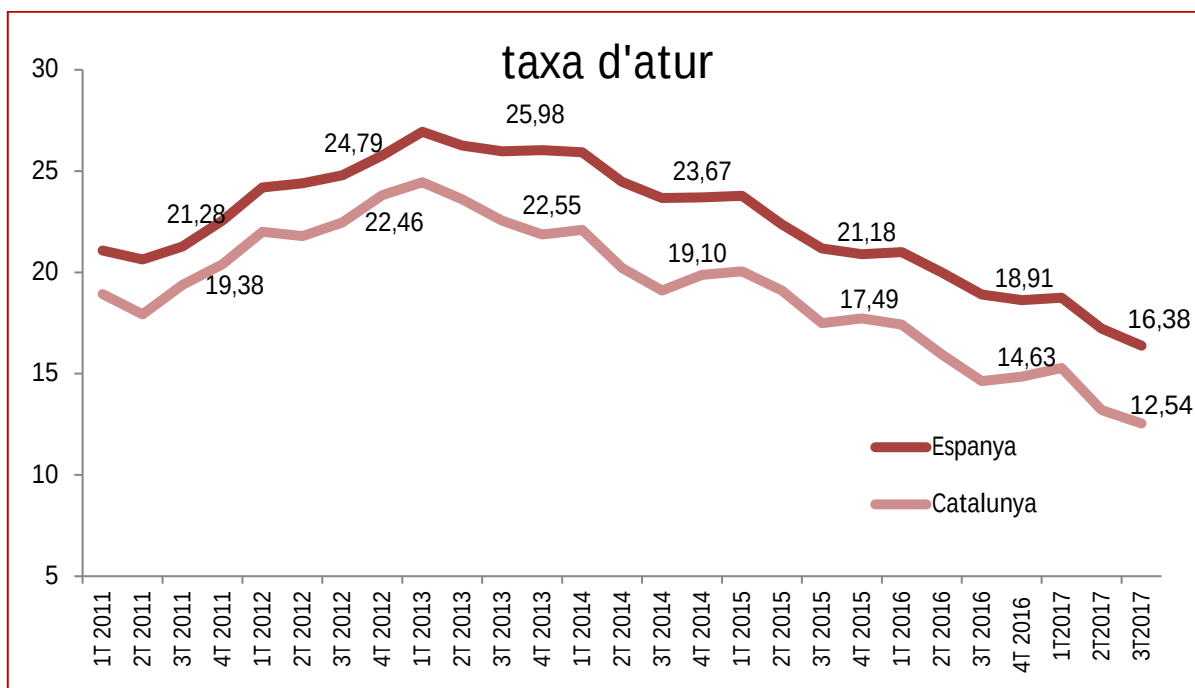
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

La composició del mercat de treball català al tercer trimestre de 2017 mostra que el 87,5% de les persones que hi participen activament treballa, mentre que el 12,5% restant no té feina i està en recerca d'ocupació.

A Espanya, el nombre d'aturats se situa en 3.731.700 persones, havent disminuït la taxa d'atur 0,84 punts situant-se en un 16,38% en aquest trimestre, havent disminuït el nombre d'aturats en 182.600 persones aquest trimestre i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2016, ha disminuït en 589.100 persones (-13,63% de variació interanual).

El nombre d'ocupats augmenta a Espanya en 235.900 persones (1,25%) respecte al trimestre anterior i augmenta en 521.700 ocupats respecte a l'any anterior amb un 2,82% d'increment. La xifra d'ocupats se situa en 19.8049.200 persones al tercer trimestre de 2017.

L'evolució ha estat molt similar, tant en els períodes d'increment de la desocupació com en els de disminució del mateix, si bé, la taxa de desocupació a Catalunya es mostra sempre per sota que la del conjunt d'Espanya, com es visualitza en el següent gràfic:

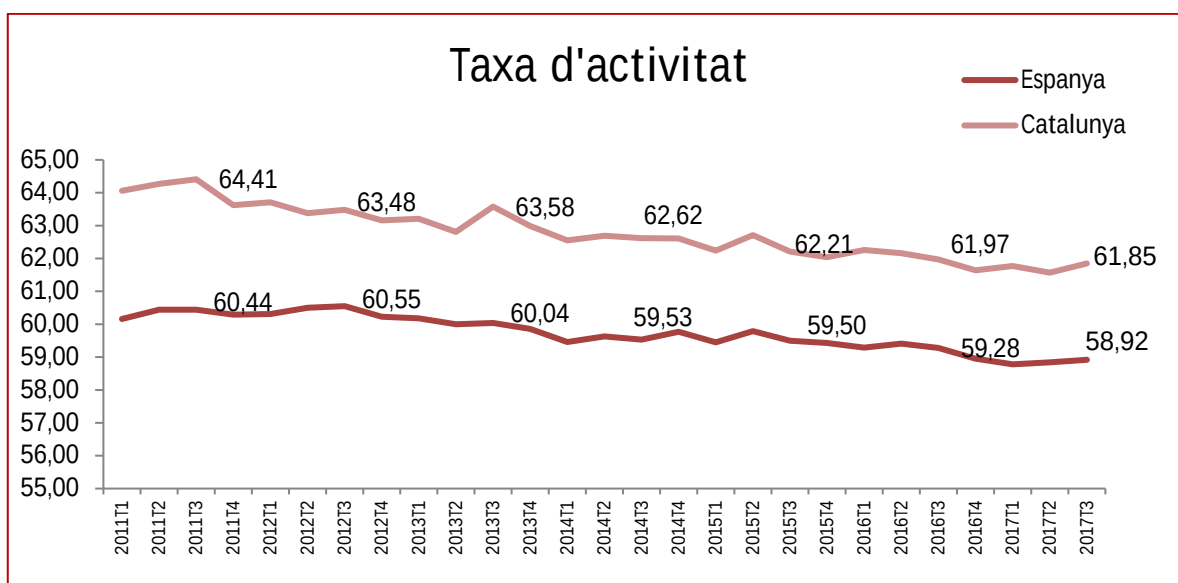

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

La xifra de persones actives a Catalunya se situa en 3.792.300 el tercer trimestre de 2017, de les quals, 3.316.600 estan ocupades i 475.600, aturades i buscant feina de manera activa. La taxa d'activitat se situa en el 61,6%.

A Espanya, la població activa augmenta aquest trimestre en 53.300 persones, fins als 22.780.900 d'actius. La taxa d'activitat puja 8 centèsimes i se situa en el 58,92%. En l'últim any la població activa ha disminuït en 67.400 persones.

15

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

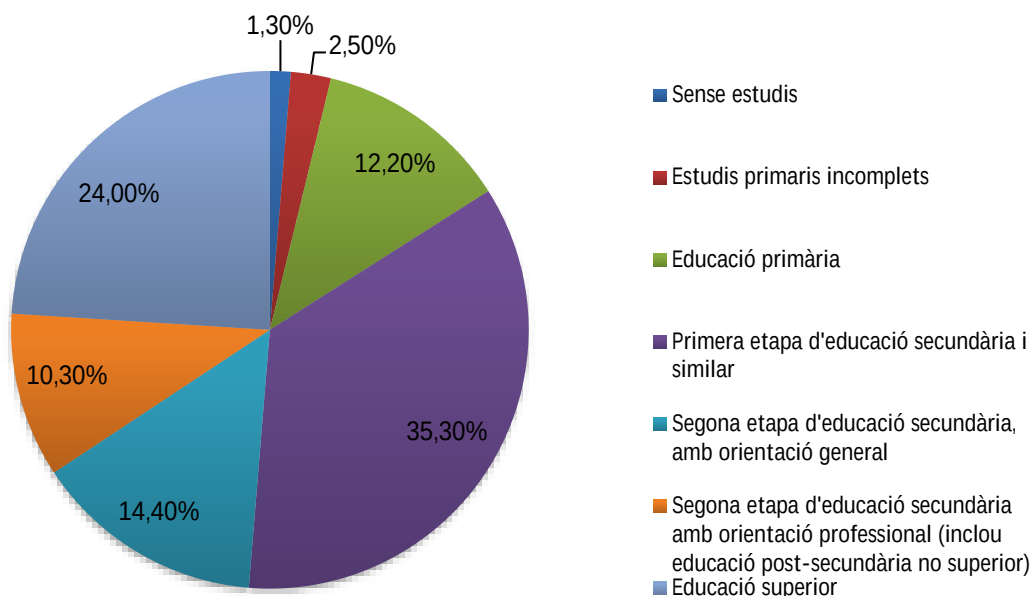
Per sexe, l'ocupació masculina s'ha incrementat amb més intensitat que la femenina (2,2% i 0,5%, respectivament). L'augment interanual de l'ocupació (92.700 ocupats més; +2,9%) ha beneficiat més

els homes que les dones, atès que concentren gairebé dos terços del guany d'ocupació (62.000 ocupats més i 30.700 ocupades més). En xifres relatives també ha estat superior l'increment masculí (3,6% i 2%, respectivament). A més, l'atur masculí ha caigut un 15% i el femení, un 12,8%.

Per edat, destaca l'augment de l'ocupació dels joves de 16 a 24 anys (12,3%), força superior a l'increment del total d'ocupats (1,4%). Interanualment, destaca l'increment més intens de l'ocupació entre els joves menors de 25 anys (8,5%) i en el conjunt de 16 a 29 anys (5%).

Per tipus de jornada, Per tipus de jornada, augmenta l'ocupació a temps complet (2,1%; 60.000 més) i disminueix a temps parcial (-2,9%; -13.900). Pel que fa al tipus de contracte, augmenten força més intensament els assalariats amb contracte temporal (3,9%) que els que tenen contracte indefinit (0,8%). Interanualment, han augmentat amb més intensitat els ocupats a temps parcial (5,3% enfront de 2,5%), encara que en xifres absolutes han crescut més els ocupats a temps complet (69.200 més enfront de 23.400). En relació amb el tipus de contracte, han augmentat més els assalariats amb contracte indefinit, tant en xifres relatives (3,9% enfront de 2% en el cas dels que tenen contracte temporal) com absolutes (80.700 més i 12.100, respectivament).

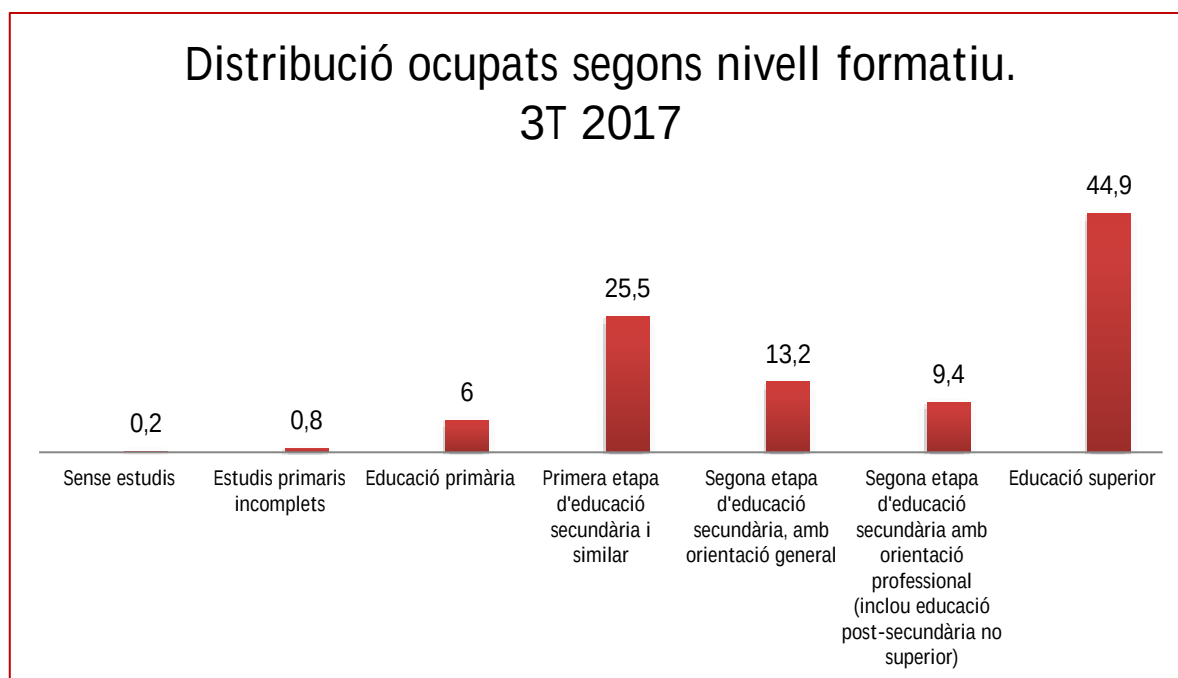
Distribució aturats segons nivell formatiu. 3T 2017

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Com mostra el gràfic anterior, segons el nivell formatiu dels aturats, el bloc més important és dels que tenen un nivell formatiu de primera etapa d'educació secundària (amb un 35,3% del total). Els aturats sense educació superior representen el 76% del total (3 punts menys que el trimestre anterior). No

obstant això, el percentatge d'ocupats amb nivell formatiu superior representen el 44,9% del total, com es pot observar en el següent gràfic:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Sectorialment, l'ocupació creix en tots els sectors, en la construcció un 3,6%, un 3% en l'agricultura, en el sector serveis un 0,7% i en la indústria un 3,4%, respecte el trimestre anterior. En termes interanuals l'ocupació ha crescut en tots els sectors, destacant la construcció (12,5%), tal com es pot observar al següent quadre:

17

	OCUPATS				
	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	54.900	1.600	3,0	3.900	7,6
Indústria	597.300	19.500	3,4	19.900	3,4
Construcció	215.600	7.500	3,6	24.000	12,5
Serveis	2.448.800	17.400	0,7	44.800	1,9
TOTAL	3.316.600	46.100	1,4	92.700	2,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

ATURATS

	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	5.200	300	6,1	-3.000	-36,6
Indústria	24.500	-2.400	-8,9	-10.500	-30,0
Construcció	19.500	4.800	32,7	3.200	19,6
Serveis	146.100	-8.100	-5,3	12.100	9,0
No classificables ⁴	218.100	-19.400	-8,2	-75.700	-25,8
Cerquen la 1 ^a feina	62.200	3.000	5,1	-3.000	-4,6
TOTAL	475.600	-21.800	-4,4	-76.900	-13,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona, els resultats de l'EPA del 3er trimestre de l'any 2017, situa la població activa en 2.798.600 persones, del les quals 351.500 persones es troben a l'atur (54.40 menys que l'any anterior) i 2.447.100 persones estan ocupades (60.900 més que l'any anterior).

18

La taxa d'atur de Barcelona se situa en el 12,56% al tercer trimestre de l'any (2 punts menys que l'any anterior).

A la província de Girona, la població activa total se situa en les 389.600 persones, de les quals 342.500 estan ocupades (15.000 més que l'any anterior) i 47.100 es troben a l'atur (8.900 menys que l'any anterior).

La taxa d'atur de Girona se situa en el 12,09% (2,5 punts menys que l'any anterior).

Per altra banda, a Lleida, hi ha 24.300 aturats (5.000 més respecte l'any anterior) i 189.200 ocupats (1.000 més que l'any anterior), el que situa a la població activa total en 213.500 persones.

La taxa d'atur de Lleida és de l'11,38% en el segon trimestre de l'any (0,9 punts més que fa un any).

Per últim, a Tarragona, hi ha un total de 52.700 aturats (-18.600 respecte el 3T de 2016), la població ocupada se situa en les 337.900 persones (15.800 més respecte l'any anterior), i per tant, en total la població activa és de 390.600 persones (-2.800 respecte l'any anterior).

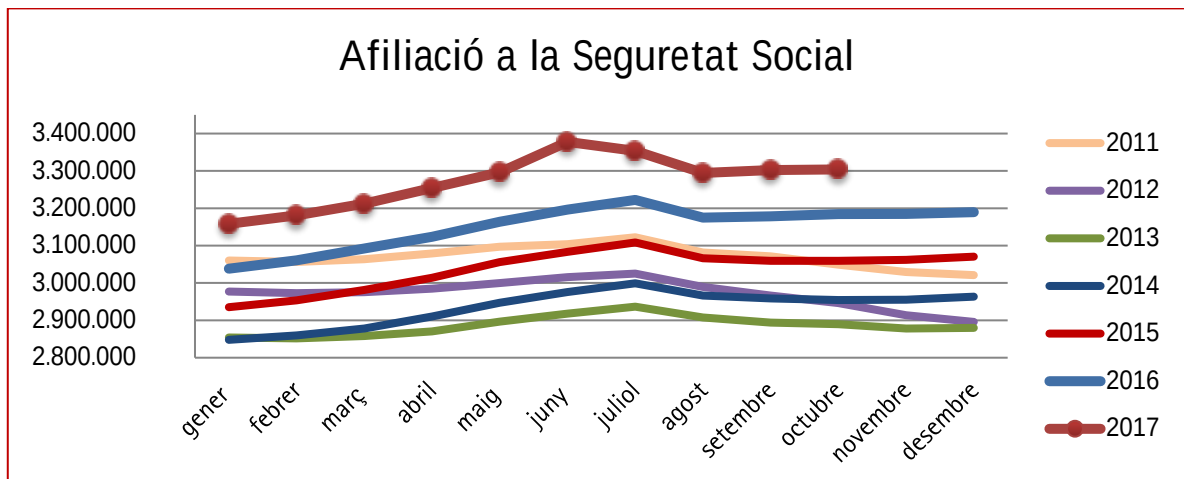
La taxa d'atur a Tarragona se situa en el 13,49% (4,6 punts menys que l'any anterior).

⁴ Persones desocupades que fa més d'un any que han deixat la darrera ocupació.

2.1.3 Afiliació.

A Catalunya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes d'octubre de 2017 en 3.304.074 persones, la qual cosa suposa 1.702 afiliats més respecte el mes anterior (0,05%).

Interanualment, l'afiliació ha augmentat un 3,76% a Catalunya (119.638 afiliacions més) i un 3,46% a Espanya (617.173 més).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

En el conjunt d'Espanya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes d'octubre en 18.430.529 ocupats, la qual cosa suposa un augment de 94.368 afiliats respecte al mes anterior (0,51%) i en termes interanuals l'afiliació va registrar un augment de 617.173 afiliats (3,46%).

Per províncies, l'afiliació ha crescut en les quatre províncies, a Barcelona hi ha 2.510.615 afiliats (26.243 més que el mes anterior i 94.456 més que l'any anterior). A Girona hi ha 311.771 afiliats (10.996 menys respecte el mes anterior i 11.141 més respecte l'any anterior). A Lleida hi ha 180.639 afiliats (8.043 menys intermensualment i 3.775 més interanualment), i a Tarragona hi ha 301.050 afiliats a la Seguretat Social, 5.501 menys que en el mes de setembre i 10.266 més respecte l'any anterior.

CUADRE III.- CATALUNYA. Afiliació a la Seguretat Social per províncies.

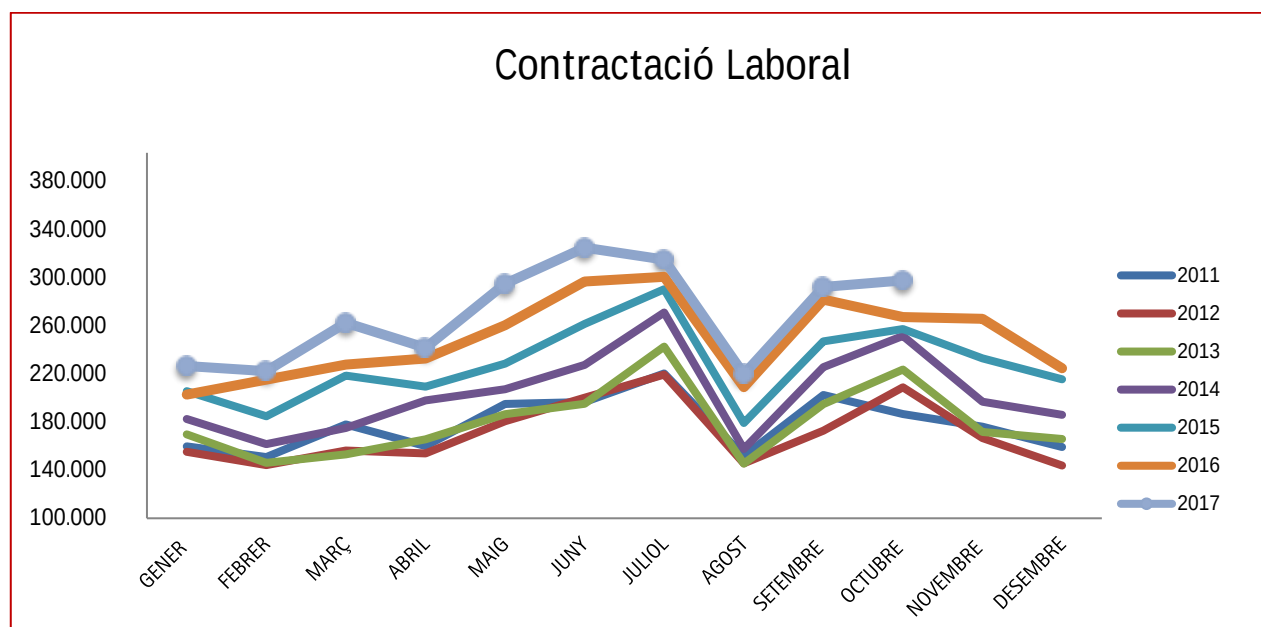
	Valor	Var. Mensual		Var. Interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
BARCELONA	2.510.615	26.243	1,06%	94.456	3,91%
GIRONA	311.771	-10.996	-3,41%	11.141	3,71%
LLEIDA	180.639	-8.043	-4,26%	3.775	2,13%
TARRAGONA	301.050	-5.501	-1,79%	10.266	3,53%
TOTAL	3.304.074	1.702	0,05%	119.638	3,76%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

2.2. CONTRACTACIÓ

A Catalunya, durant el període gener-octubre s'han signat 2.699.095 contractes de treball, 350.517 indefinits (el 12,99%) i 2.348.568 temporals (el 87,01%). En comparació amb el mateix període de l'any anterior, el total de la contractació ha augmentat un 8,14% (203.278 contractes més), destacant l'increment més intens en el cas de la contractació indefinida (10,75%; 34.029 més) que en el de la temporal (7,77%; 169.239 més).

20

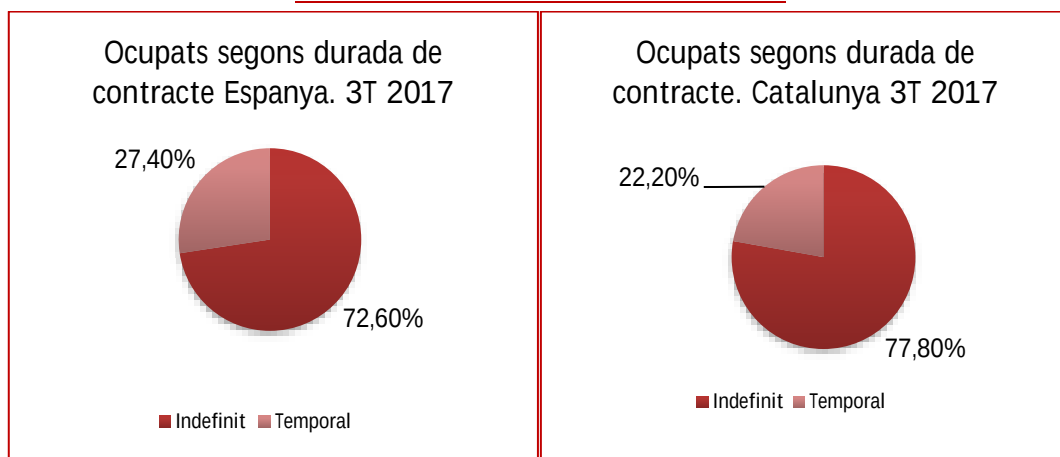

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

En el conjunt de l'Estat, fins al mes d'octubre s'han formalitzat 18.030.948 contractes, xifra que suposa un increment interanual del 9,04% (1.494.720 contractes més). Els contractes indefinits han crescut un 13,32% i els temporals, un 8,63%.

Per altra banda, si analitzem les dades de l'EPA, del total d'ocupats a Catalunya el 77,8% té contracte de durada indefinida i el 22,2% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 27,4%.

OCUPATS SEGONS TIPUS DE CONTRACTE

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Entre el període 2007-2017 la taxa de temporalitat ha passat del 23,50% al 22,20% a Catalunya i al conjunt d'Espanya se situava en el 31,80% en el primer trimestre de 2007 i en aquest trimestre s'ha situat en el 27,40%.

21

Per modalitats contractuals, fins al mes d'octubre sobretot han augmentat, els contractes de foment de la contractació indefinida (54,70%) i les conversions en indefinits (14,89%) entre les modalitats de la contractació indefinida. Entre les modalitats de la contractació temporal, han augmentat sobretot els d'inserció (50,60%), els temporals per persones amb discapacitat (10,34%) seguits del contracte eventual per circumstàncies de la producció (9,31%) i el d'obra o servei (9,17%).

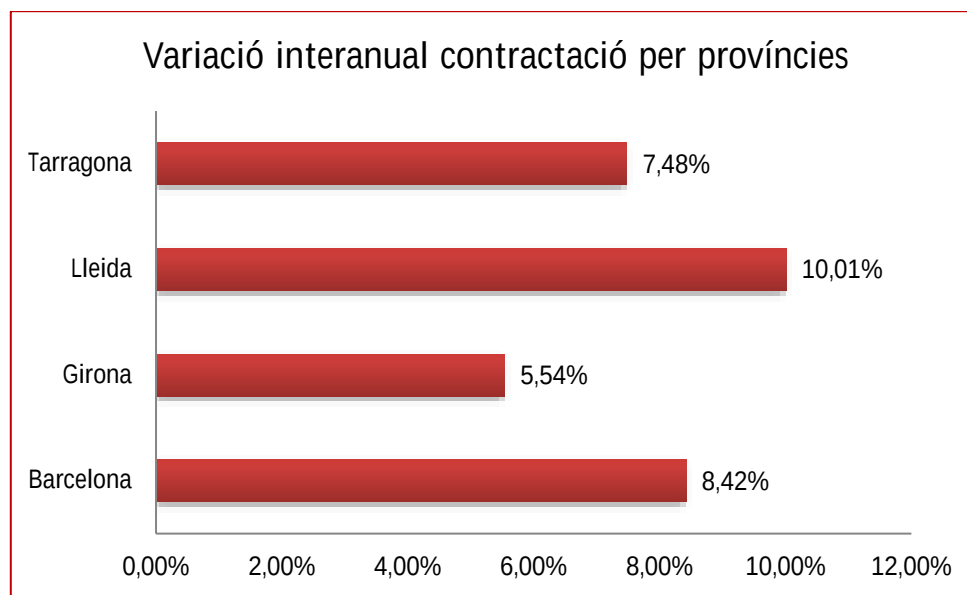
Per sexe, en aquest període acumulat la contractació masculina ha crescut un 8,8% (115.123 contracte més) i la femenina, un 7,5% (88.155 més). La xifra total de contractes signats per homes ha estat de 1.428.687 (el 52,9% del total), mentre que les dones han signat 1.270.408 contractes (el 47,1%).

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona durant el període gener-octubre 2017 s'han signat un total de 2.006.915 contractes, el que suposa un increment del 8,42% respecte l'any anterior. Del total de contractes el 86,35% han estat de caràcter temporal i el 13,65% indefinits.

A la província de Girona, s'han formalitzat 251.094 contractes fins al mes d'octubre, amb un increment anual del 5,54%. El 86,19% dels contractes han estat temporals, i el 13,81% indefinits.

A Lleida, s'han formalitzat 164.528 contractes en total, per tant, la contractació laboral s'ha incrementat un 10,01%, dels quals, el 90,87% han estat de caràcter temporal i el 9,13% de caràcter indefinit.

Per últim, a la província de Tarragona, s'han signat 276.558 contractes, el que suposa un increment anual del 7,48%. El 90,26% dels contractes signats han estat temporals i el 9,73% indefinits.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

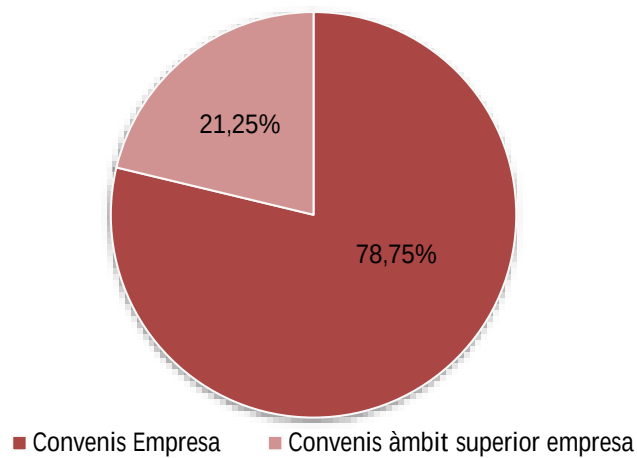
2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA

2.3.1 Convenis Col·lectius

A 30 de setembre de 2017 a Catalunya s'han registrat un total de 320 Convenis, afectant a 695.864 treballadors i 126.111 empreses.

D'aquests 320 Convenis, 252 són Convenis d'empresa (78,75%) i afecten a 55.423 treballadors, i 68 són Convenis d'àmbit superior a l'empresa (21,25%), afectant a 640.441 treballadors.

Convenis Col·lectius Catalunya

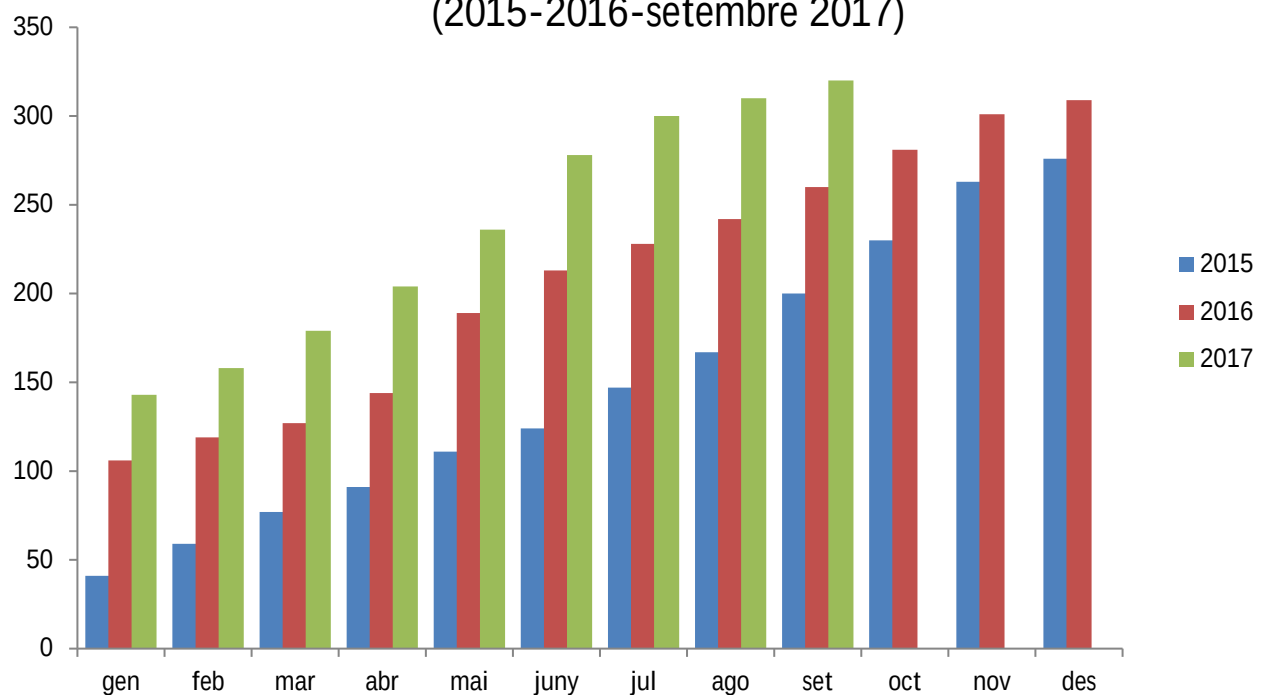

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

La mitjana de la variació salarial pactada en el global de Convenis ha sigut de 1,42%, sent del 0,89% en els Convenis d'empresa i el 1,47% en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

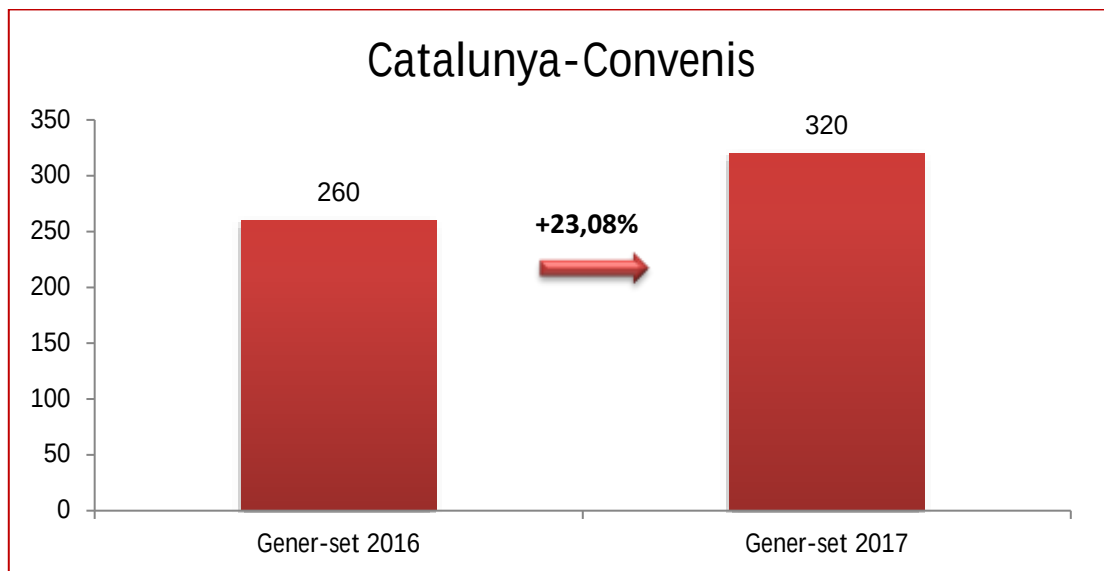
En relació a la jornada anual mitjana pactada ha sigut de 1.728,75 hores, sent en els Convenis d'empresa de 1.721,67 hores i de 1.729,36 hores en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

Evolució del nombre de Convenis registrats (2015-2016-setembre 2017)

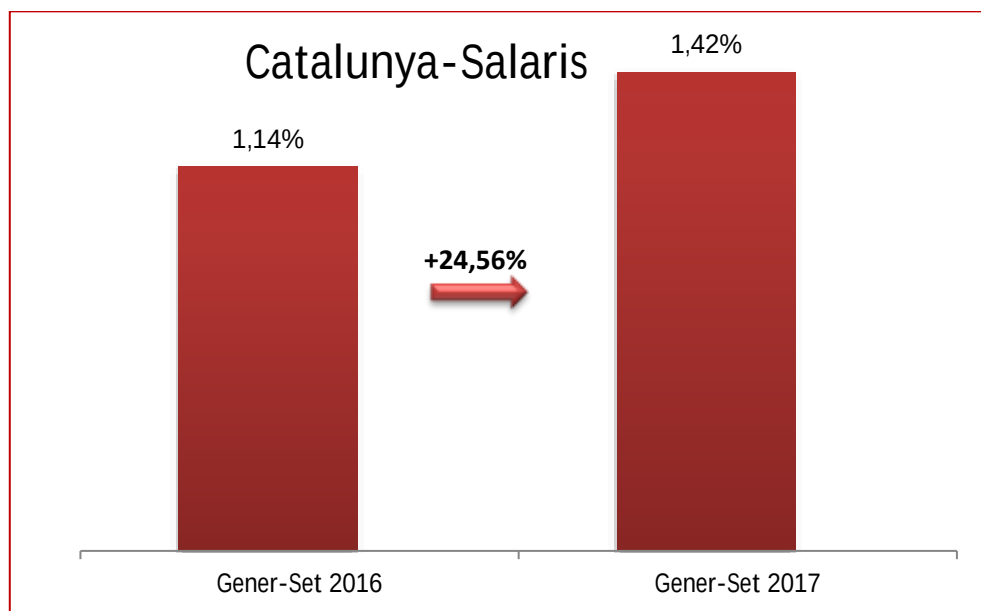

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Interanualment, si comparem els Convenis registrats fins al setembre de 2016 amb el 2017, observem que fins al mes de setembre de 2017 s'han registrat 60 Convenis més (+23,08%), a nivell salarial s'ha passat del 1,14% pactat en 2016 al 1,42% pactat en 2017, que suposa una variació d'un 24,56%, i en relació a la jornada fins a setembre de 2016 va ser de 1.768,75 i en 2017 es situa en 1.728,75, el que suposa una variació del -2,26%.

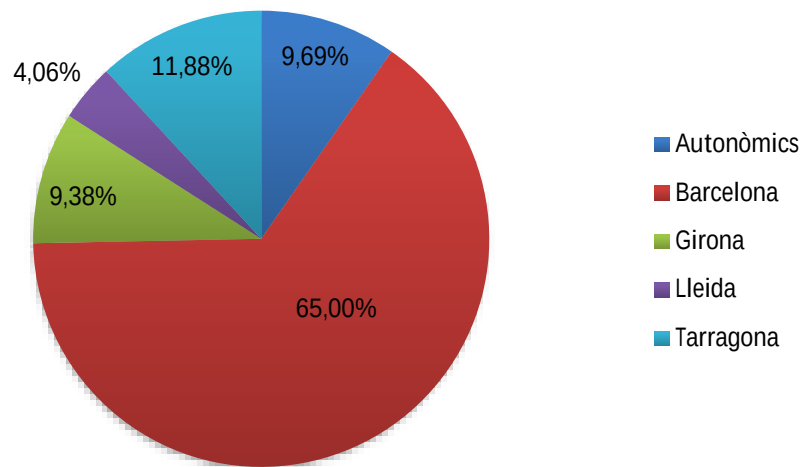
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Dels 320 Convenis registrats, 31 són autonòmics (79.996 empreses afectades i 321.834 treballadors), 208 són de la província de Barcelona (33.025 empreses i 281.683 treballadors), 30 de la província de Girona (5.108 empreses i 33.978 treballadors), 13 de Lleida (1.943 empreses i 13.653 treballadors) i 38 de la província de Tarragona (6.039 empreses i 44.716 treballadors).

Convenis segons àmbit geogràfic

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

TOTAL CONVENIS

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Empreses	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autònoms	31	79.996	321.834	1,40	1.689,53
Barcelona	208	33.025	281.683	1,41	1.762,23
Girona	30	5.108	33.978	1,45	1.751,16
Lleida	13	1.943	13.653	1,90	1.783,81
Tarragona	38	6.039	44.716	1,52	1.766,33
TOTAL CATALUNYA	320	126.111	695.864	1,42	1.728,75

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

CONVENIS D'EMPRESA

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autònoms	7	11.736	0,88	1.658,72
Barcelona	182	34.617	0,92	1.738,53
Girona	26	2.021	0,65	1.715,41
Lleida	9	424	0,98	1.708,74
Tarragona	28	6.625	0,77	1.747,81
TOTAL CATALUNYA	252	55.423	0,89	1.721,67

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

CONVENIS D'ÀMBIT SUPERIOR A L'EMPRESA

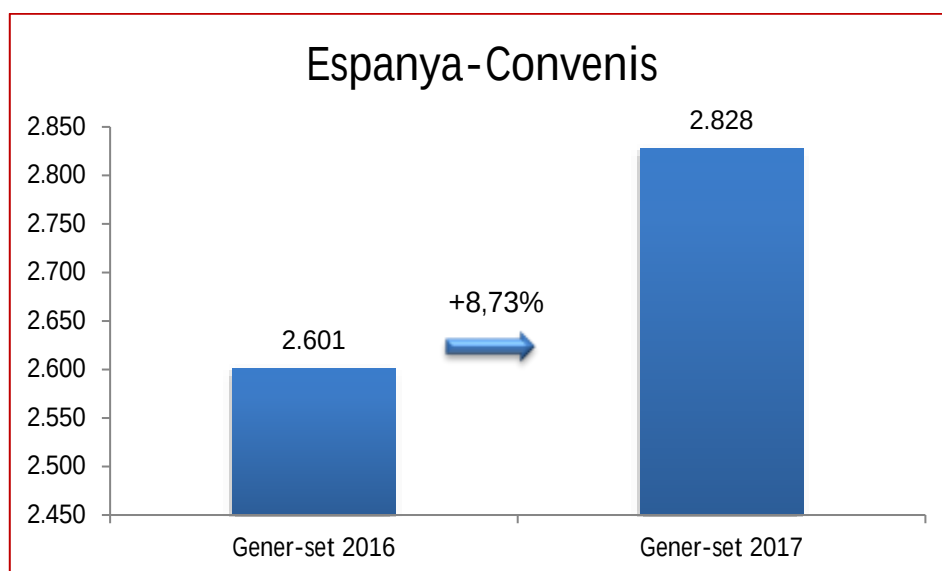
Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autonòmics	24	310.098	1,42	1.690,69
Barcelona	26	247.066	1,48	1.765,55
Girona	4	31.957	1,50	1.753,42
Lleida	4	13.229	1,93	1.786,21
Tarragona	10	38.091	1,66	1.769,55
TOTAL CATALUNYA	68	640.441	1,47	1.729,36

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

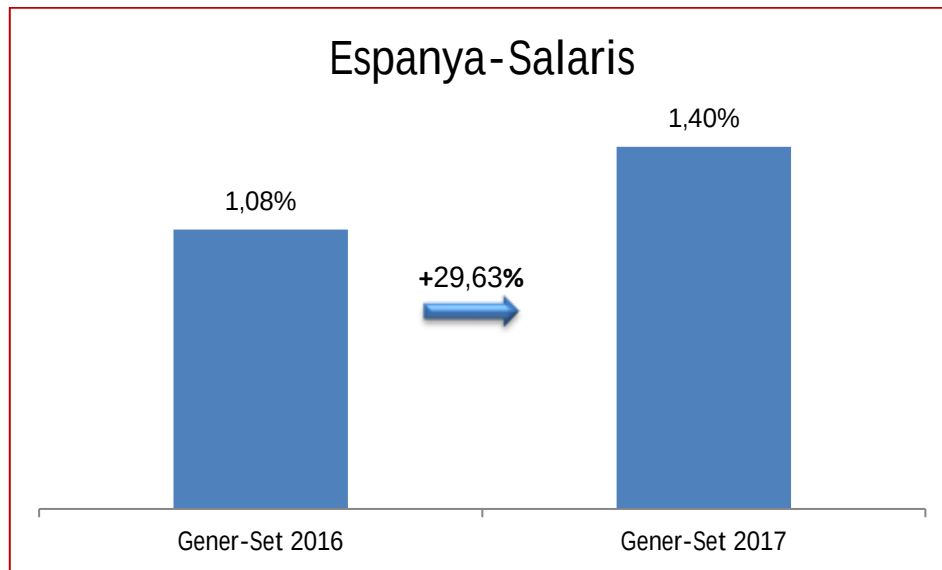
A nivell estatal, fins a 30 de setembre de 2017 s'han registrat un total de 2.828 Convenis, afectant a 6.346.495 treballadors i 1.074.176 empreses.

Si fem la comparació, a nivell interanual, observem que fins al mes de setembre de 2017 s'han registrat a nivell estatal 227 Convenis més (8,73%), s'ha pactat 0,32 punts més a nivell salarial (hem passat del 1,08% pactat fins al setembre de 2016 al 1,4% pactat en 2017, que suposa una variació d'un 29,63%), i en relació a la jornada aquesta s'ha reduït passant de 1.756,61 al setembre de 2016 a 1.737,72 fins al setembre de 2017 (el que suposa una variació del -1,08%).

26

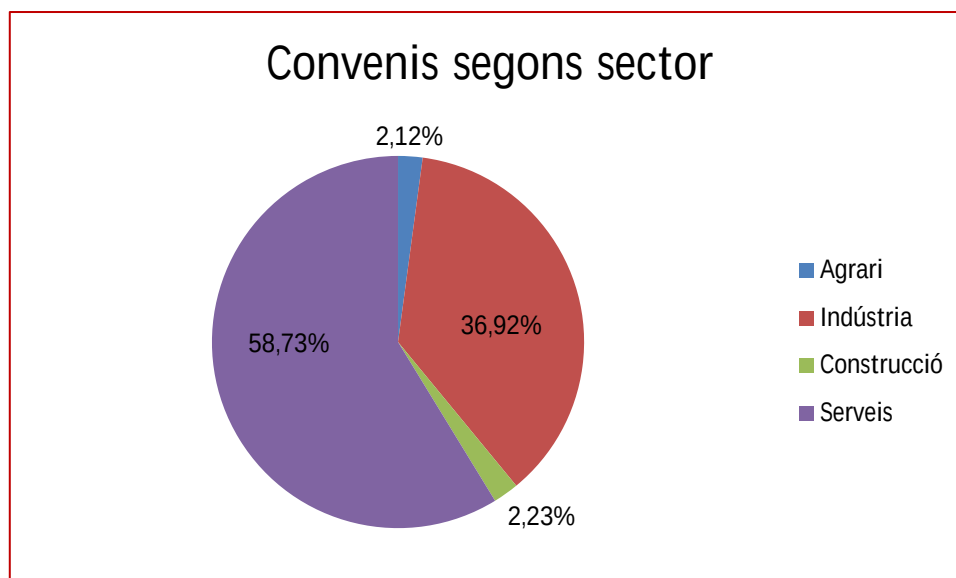
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Per sector d'activitat a nivell estatal⁵, del total de Convenis registrats a nivell estatal, 60 corresponen al sector agrari (afectant a 48.258 empreses i 333.279 treballadors), 1.044 del sector de la indústria (afectant a 128.722 empreses i 1.737.434 treballadors), 63 de l'àmbit de la construcció (amb 3.983 empreses i 74.192 treballadors) i 1.661 convenis del sector serveis (afectant a 893.213 empreses i 4.201.590 treballadors).

27

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

⁵ A nivell autonòmic no es disposen d'aquestes dades.

TOTAL CONVENIS

Distribució Sectorial	Convenis	Empreses	Treballadors	Variació Salarial (%)
Agrari	60	48.258	333.279	0,99
Indústria	1.044	128.722	1.737.434	1,48
Construcció	63	3.983	74.192	2,19
Serveis	1.661	893.213	4.201.590	1,38
TOTAL ESPANYA	2.828	1.074.176	6.346.495	1,40

2.3.2 Inaplicacions de Convenis Col·lectius⁶

De gener a setembre de 2017 s'han dipositat 822 inaplicacions de conveni (un 23,53% menys respecte el mateix període de l'any 2016), les quals han estat presentades per 755 empreses diferents, i han afectat a un total de 16.464 treballadors (-32,65% respecte el mateix període de 2016). Per sector d'activitat, el 75,55% de les inaplicacions presentades han sigut en el sector serveis.

De les 822 inaplicacions presentades, 11 han sigut del sector agrari (1,34%) –afectant a 11 empreses i 1.039 treballadors-, 132 del sector de la indústria (16,06%) –afectant a 126 empreses i 4.076 treballadors-, 58 a la construcció (7,06%)– afectant a 53 empreses i 1.292 treballadors- i 621 al sector serveis (75,55%)–565 empreses i 10.057 treballadors-.

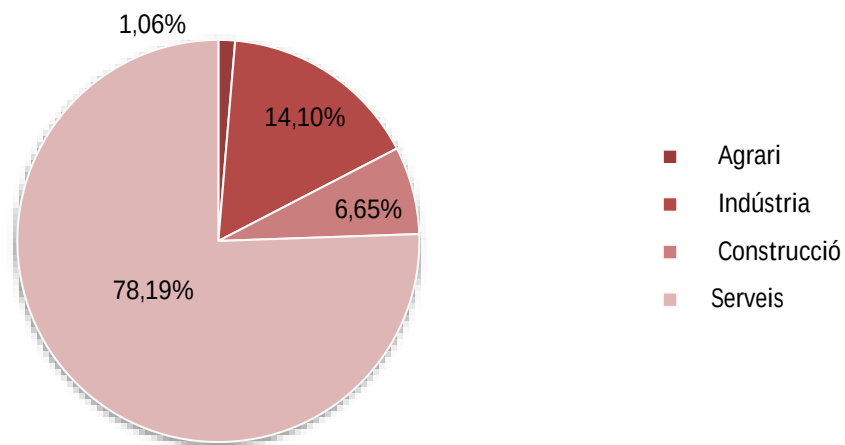
En xifres acumulades des de març de 2012 fins a setembre de 2017, s'han dipositat davant les diferents autoritats laborals un total de 8918 inaplicacions de Conveni, amb una afectació a 346.806 treballadors.

Sector activitat	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
Agrari	11	1,34	11	1,46	1039	6,31
Indústria	132	16,06	126	16,69	4.076	24,76
Construcció	58	7,06	53	7,02	1292	7,85
Serveis	621	75,55	565	74,83	10.057	61,08
TOTAL	822	100	755	100	16.464	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

⁶ En matèria d'inaplicació de convenis no es disposen de dades autonòmiques. En aquest informe es faciliten les dades generals a nivell estatal, les quals fan referència als acords d'inaplicació de convenis entre empreses i treballadors, així com, les que deriven de decisions arbitral

Inaplicació Convenis per sector activitat

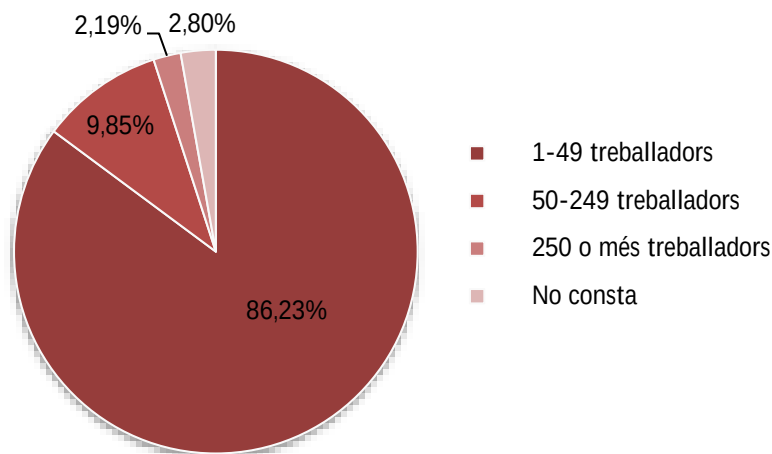
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, 11,66% dels treballadors afectats presten el seus serveis en empreses de 250 o més treballadors. No obstant això, la majoria d'empreses que presenten inaplicacions, el 85,16%, les seves plantilles són d'entre 1 i 49 treballadors.

Dimensió empresa	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
1 a 49 treballadors	700	85,16	651	86,23	7.335	44,55
50 a 249 treballadors	81	9,85	71	9,40	6.860	41,67
250 o més treballadors	18	2,19	13	1,72	1.920	11,66
No consta	23	2,80	20	2,65	349	2,12
TOTAL	822	100	755	100	16.464	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Inaplicacions per dimensió de l'empresa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 60,6% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, encara que en la resta, s'inaplica conjuntament amb d'altres condicions.

Condicions de treball inaplicades	I. Convenis	% total	Treballadors
Quantia salarial	498	60,6	9.017
Quantia salarial i sistema de remuneració	110	13,4	1.447
Sistema de remuneració	34	4,1	940
Quantia salarial, sistema de remuneració i millores voluntàries de l' acció protectora de la Seguretat Social	28	3,4	360
Quantia salarial i jornada de treball	18	2,2	478
Quantia salarial, sistema de remuneració i jornada de treball	17	2,1	1.398
Quantia salarial, jornada de treball i horari i distribució del temps de treball	17	2,1	325
Resta de casos	100	12,2	2.499
TOTAL	822	100	16.464

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

El 88,1% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

Procediment d'inaplicació	I.Convenis	% total	Treballadors
Acord en període de consultes	724	88,1	13.949
Acord de la comissió paritària del conveni	51	6,2	827
Acord de mediació en òrgan bipartit	34	4,1	1.392
Laude en òrgan bipartit	3	0,4	242
Decisió en un òrgan tripartit	10	1,2	54
TOTAL	822	100	16.464

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

El 96,7% de les inaplicacions presentades són en relació a Convenis d'àmbit superior a l'empresa, i la resta, és a dir, el 3,3% de Convenis d'empresa.

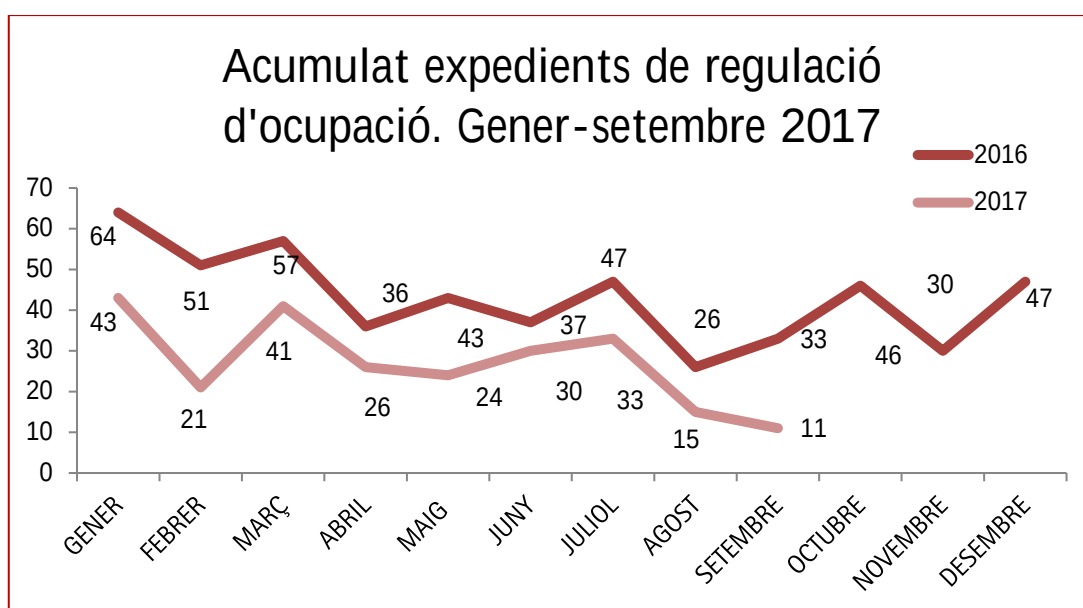
Àmbit funcional del Conveni inaplicat	I.Convenis	% total	Treballadors
Conveni d'empresa	27	3,3	1.827
Conveni/s d'àmbit superior a l'empresa	795	96,7	14.637
TOTAL	822	100	16.464

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ

Segons les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu, fins al mes de setembre de 2017, s'han comunicat o resolt 244 expedients (-38,07% respecte el mateix període de l'any 2016) que han afectat a un total de 3.293 treballadors (-48,88% respecte el mateix període de l'any 2016).

Del total d'aquests 244 expedients 70 van ser d'extinció (28,69%) -afectant a 1.111 treballadors-, 117 de suspensió del contracte de treball (47,95%) -afectant a 1.635 treballadors- i 57 de reducció de jornada (23,36%) -afectant a 547 treballadors-.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

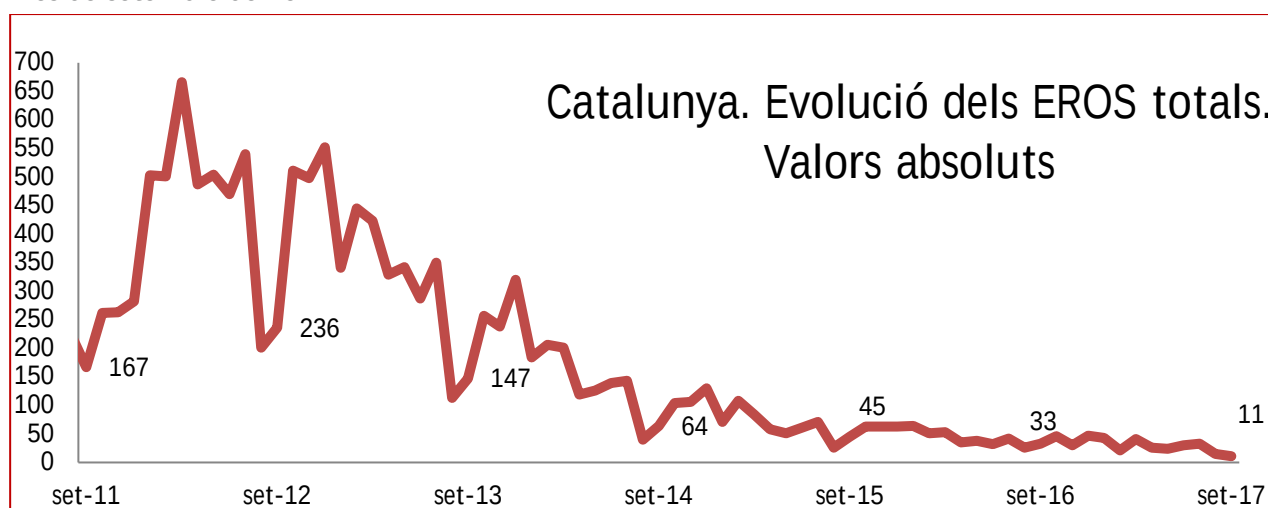
Si comparem els nous primers mesos de l'any 2017 i del 2016, podem observar que seguint la dinàmica expressada en anteriors informes hi hagut una reducció significativa tant del nombre d'expedients com dels treballadors afectats. Així doncs, el total d'expedients de regulació d'ocupació ha disminuït en un 38,07%, registrant-se un decreixement pels expedients de suspensió -35,36%, els de reducció en un -46,23% i els d'extinció -34,58%. Pel que fa al nombre de treballadors afectats, en el període comparat els treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació ha disminuït en un 48,88%. En aquest sentit, i tenint en compte el tipus d'expedient, els treballadors afectats per expedients d'extinció han disminuït en un 56,97% respecte el mateix període de l'any anterior, els de suspensió en un -49,13% i els de reducció han disminuït en un 15,33%.

Expedients i treballadors afectats. Gener-setembre 2017

	Núm. Expedients		%Variació Interanual	Núm. treballadors		% Variació Interanual
	2017	2016		2017	2016	
ERO EXTINCIÓ	70	107	-34,58	1.111	2.582	-56,97
ERO SUSPENSIO	117	181	-35,36	1.635	3.214	-49,13
ERO REDUCCIÓ	57	106	-46,23	547	646	-15,33
ERO TOTAL	244	394	-48,88	3.293	6.442	-48,88

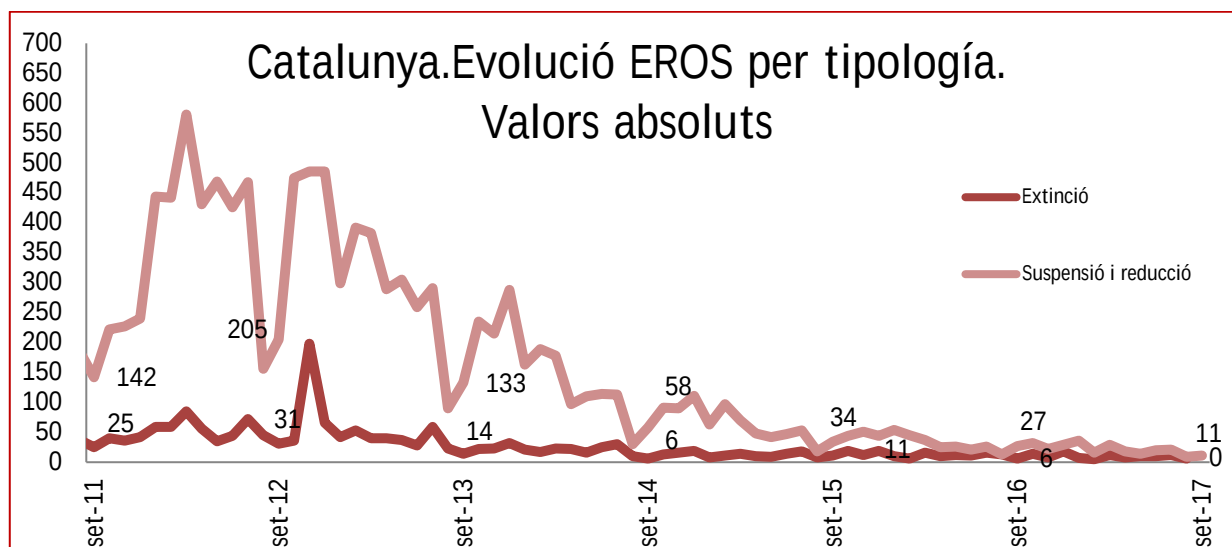
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el següent gràfic, es pot observar com des de setembre de 2012, amb caràcter general, ha disminuït el volum d'expedients de regulació d'ocupació, passant de 236 al setembre de 2012 a 11 en aquest mes de setembre de 2017.

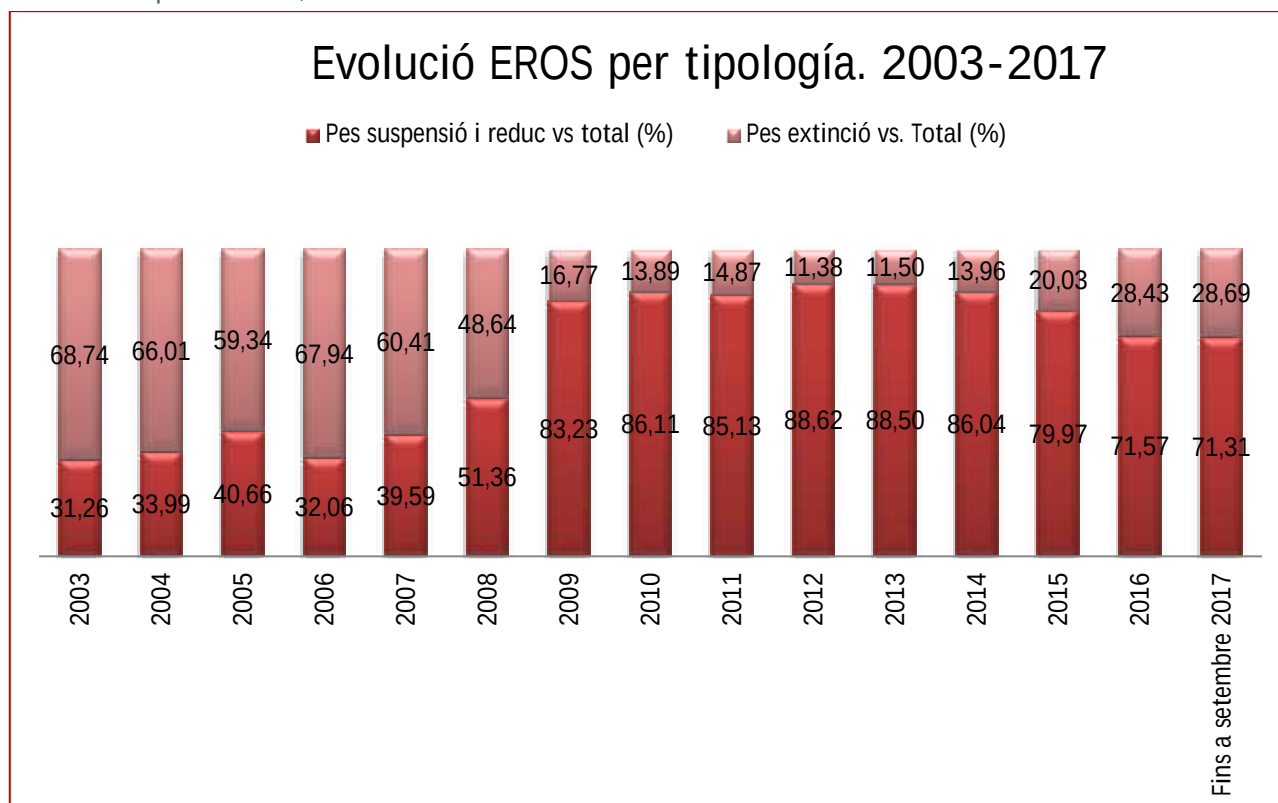
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Així mateix, en el gràfic següent es pot observar el pes dels expedients d'extinció en relació amb els de suspensió del contracte de treball i reducció de jornada, com a mecanismes de flexibilitat interna per a les empreses.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

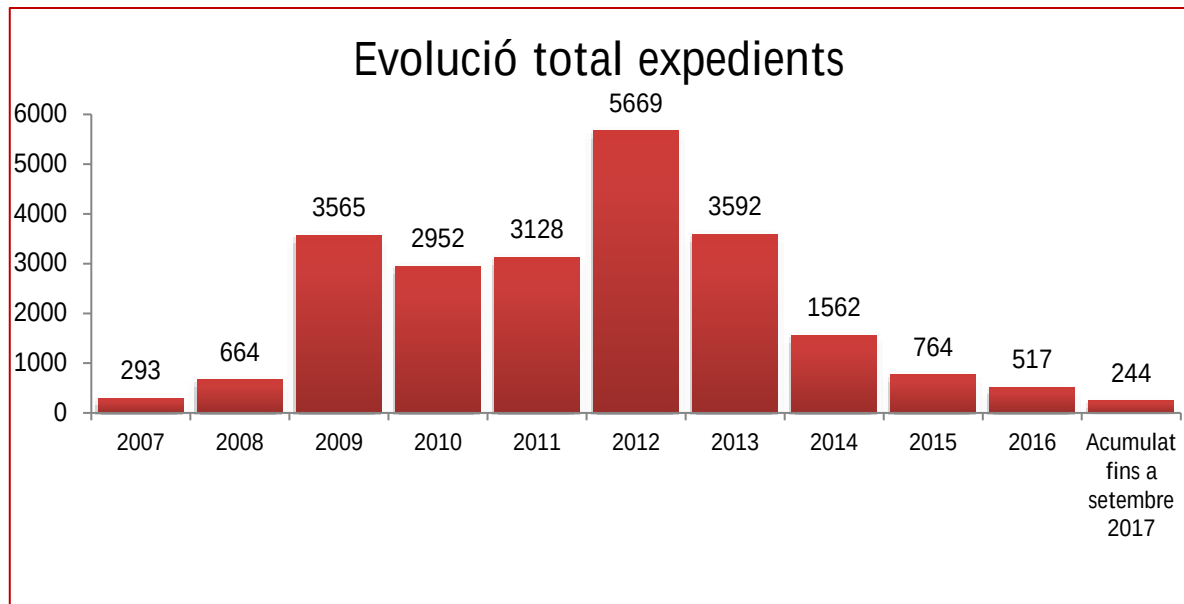
Així mateix, tal i com s'observa en el següent gràfic, els expedients que suposen l'adopció de mesures de flexibilitat interna (suspensió de contracte de treball i reducció de la jornada de treballador) han anat guanyant major pes vers els que suposen l'extinció de la relació de treball. Per tant, del total d'expedients que es van presentar⁷ en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comportaven el 60,41%, el 20,03% en 2015, en 2016 el 28,43% i actualment, i fins al setembre de 2017 suposen el 28,69%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

⁷ En relació als expedients presentats abans de l'entrada en vigor de la Reforma Laboral, únicament s'han tingut en compte els autoritzats per l'Administració Laboral.

En el gràfic següent observem que des de l'any 2008 els expedients de regulació d'ocupació es van anar incrementant exponencialment, fins arribar al seu punt màxim l'any 2012 amb un total de 5.669 expedients, per progressivament anant disminuint a partir de l'any 2013.

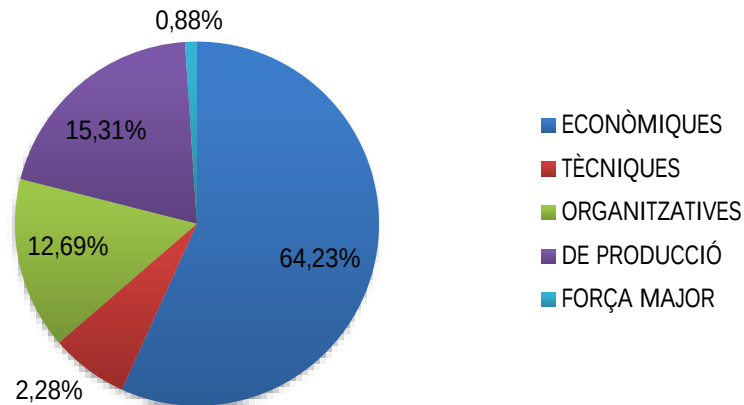
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Per sexe, pel que fa a les dades acumulades fins el mes de setembre, els expedients de regulació d'ocupació van disminuir en dones (-32,51%) tot i que és més significatiu el descens en els homes (-54,78%).

35

En atenció a la causa al·legada i treballadors afectats, pel que fa a les dades acumulades fins el mes de setembre si observem les dades acumulades de l'any 2017, són majoritaris els expedients on s'han al·legat motius de caire econòmic (64,23%) – 2.115 treballadors afectats –, seguits per causes de producció (15,31%)– 504 treballadors–, les organitzatives (12,69%) –418 treballadors–, per causes tècniques i/o tecnològiques (2,28%)– 75 treballadors–, i per últim les de força major (0,88%)– 29 treballadors afectats–.

Treballadors afectats segons causa alegada. Gener-setembre 2017

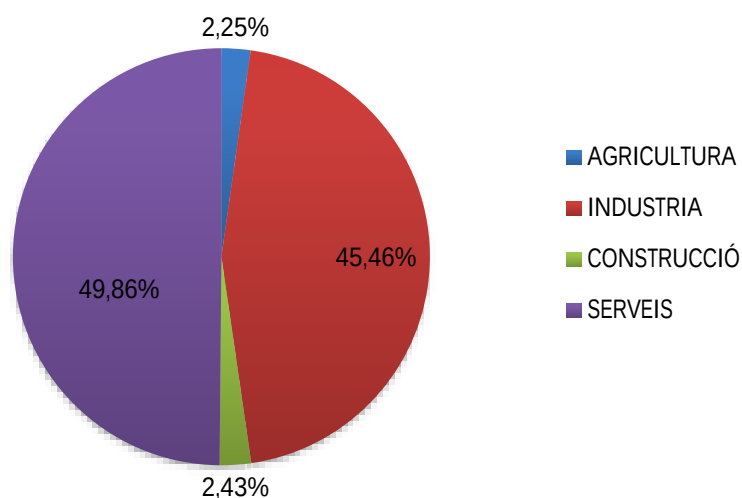

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Si tenim en compte les dades corresponents a l'any 2017 i els sectors, dels treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació, el sector amb més treballadors afectats és serveis (49,86% sobre el total) amb 1.642 treballadors, seguit de la indústria (45,465%) amb 1.497, la construcció (2,43%) amb 80 treballadors, i per últim el sector de la agricultura (2,25%) amb 74 treballadors.

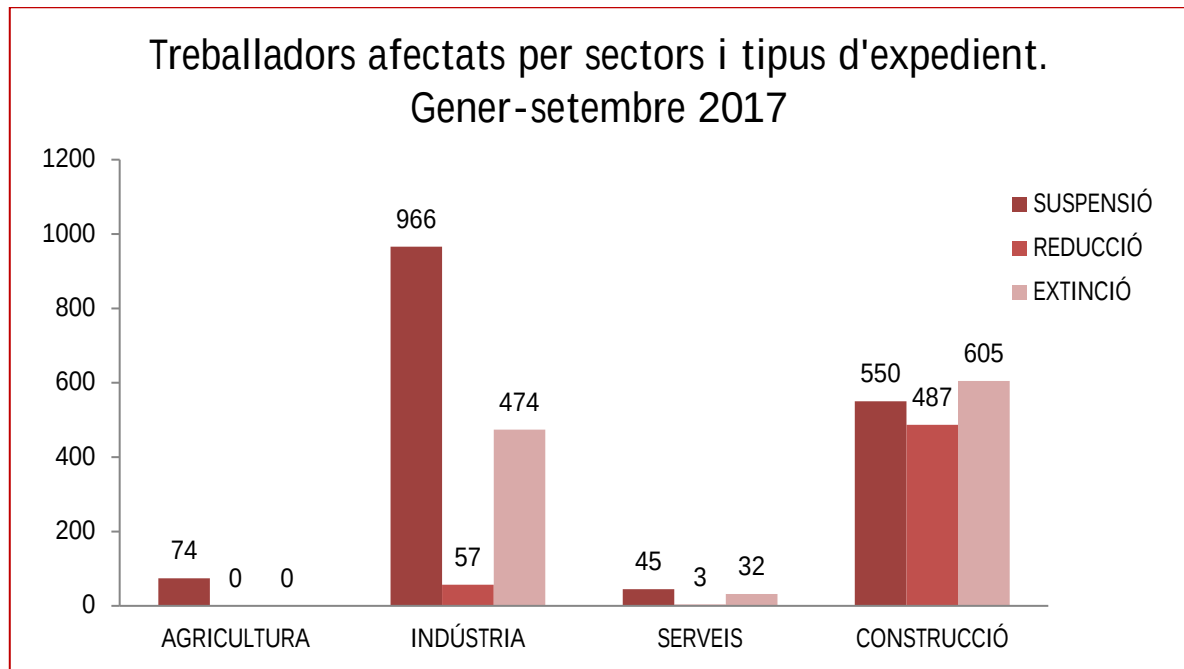
36

Treballadors afectats segons el sector d'activitat. Gener-setembre 2017

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

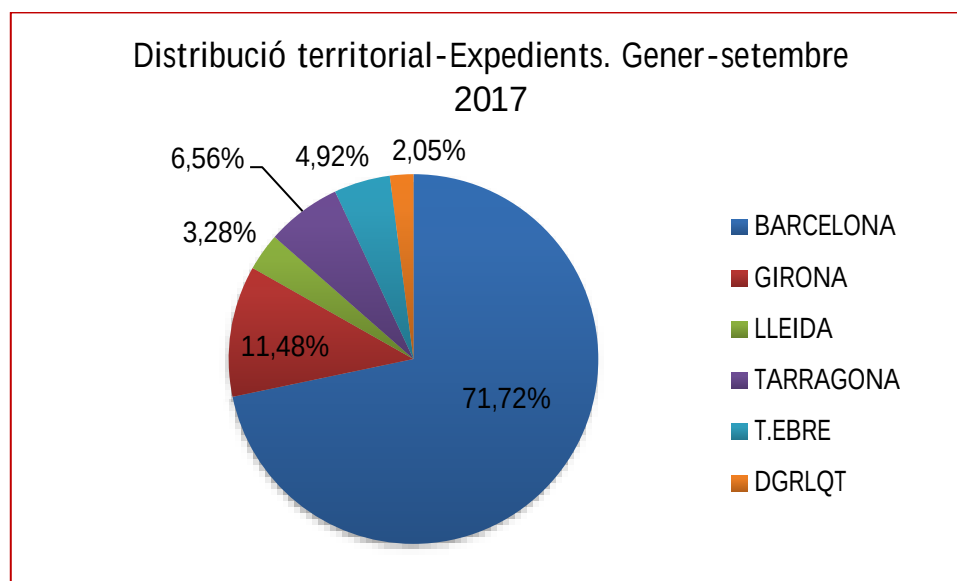
En el gràfic següent es pot observar la distribució del nombre de treballadors afectats en atenció al sector i tipus d'expedient:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

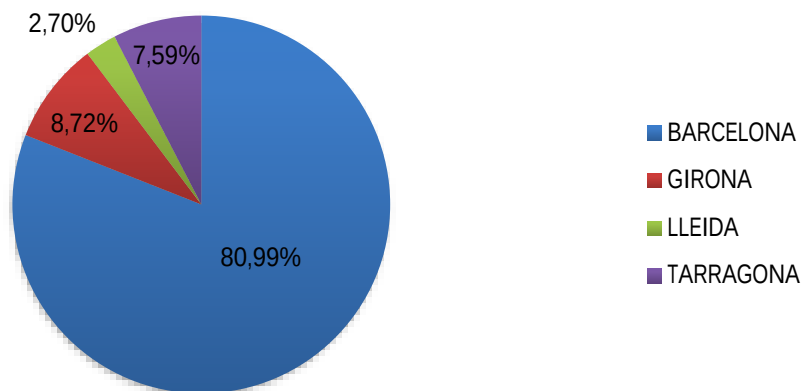
Segons l'àmbit territorial, tenint en consideració les dades acumulades fins a setembre de 2017, dels 244 expedients presentats, 175 es van presentar als serveis territorials de Barcelona (71,72%), 28 als de Girona (11,48%), 8 a Lleida (3,28%), 16 a Tarragona (6,56%), 12 a Terres de l'Ebre (4,92%) i 5 a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball (2,05%).

37

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Distribució territorial-treballadors.Gener- setembre 2017

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

A Barcelona, del total de 175 expedients, 56 van ser d'extinció (22,95% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) -afectant a 876 treballadors-, 81 de suspensió del contracte de treball (33,20% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 1.315 treballadors- i 38 de reducció de jornada (15,57% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 476 treballadors-.

A Girona, del total de 28 expedients, 3 van ser d'extinció (1,23% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) -afectant a 28 treballadors-, 19 van ser de suspensió del contracte de treball (7,79% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 224 treballadors- i 6 de reducció de jornada (2,46% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 35 treballadors-.

A Lleida dels 8 expedients, 2 han sigut d'extinció (0,82% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) -afectant a 43 treballadors-, 5 van ser de suspensió del contracte de treball (2,05% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 44 treballadors- i 1 de reducció de jornada (0,41% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 2 treballadors-.

A Tarragona del total de 16 expedients, 4 van ser d'extinció (1,64% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 164 treballadors-, 5 han estat de suspensió del contracte de treball (2,05% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), afectant a 52 treballadors i 7 de reducció de jornada (2,87% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), afectant a 34 treballadors.

A Terres de l'Ebre⁸ del total de 12 expedients presentats, 7 han estat de suspensió del contracte de treball (2,87% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), i els altres 5 de reducció de jornada (2,05% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya).

Per últim, dels 5 expedients presentats a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat⁹ en el Treball, els 5 han estat d'extinció (2,05% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya).

En el quadre següent es pot observar els expedients en atenció a la seva distribució territorial, treballadors afectats i tipus d'expedient:

	TOTAL		SUSPENSÍO		REDUCCIÓ		EXTINCIÓ	
	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors
BARCELONA	175	2.667	81	1.315	38	476	56	876
GIRONA	28	287	919	224	6	35	3	28
LLEIDA	8	89	15	44	1	2	2	43
TARRAGONA	16	250	35	52	7	34	4	164
TERRES DE L'EBRE	12	-	57	-	5	-	0	-
DGRLQT	5	-	0	-	0	-	5	-
TOTAL	244	3.293	117	1.635	57	547	70	1.111

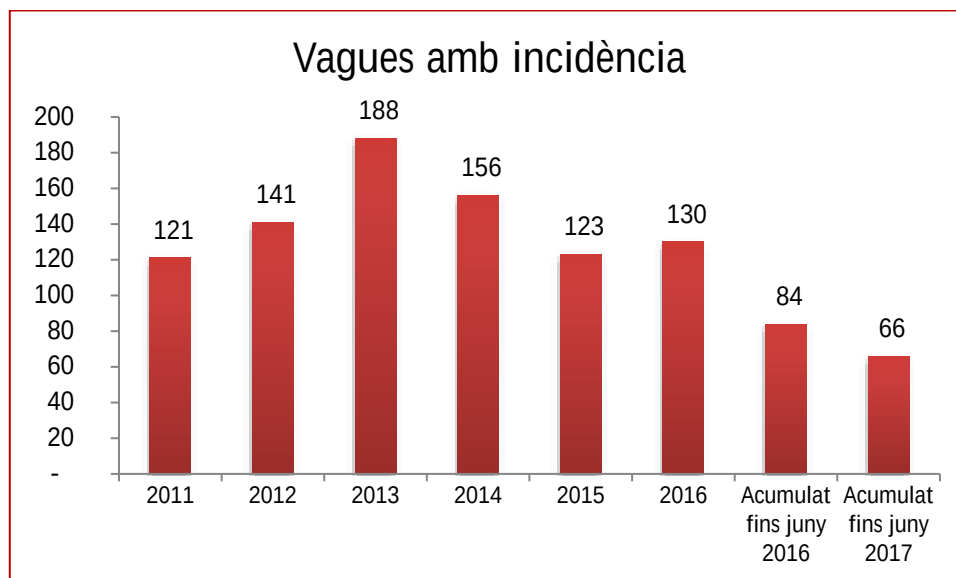
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

⁸ Els treballadors afectats de Terres de l'Ebre estan sumats a la demarcació de Tarragona. No es disposen de dades diferenciades entre ambdós territoris.

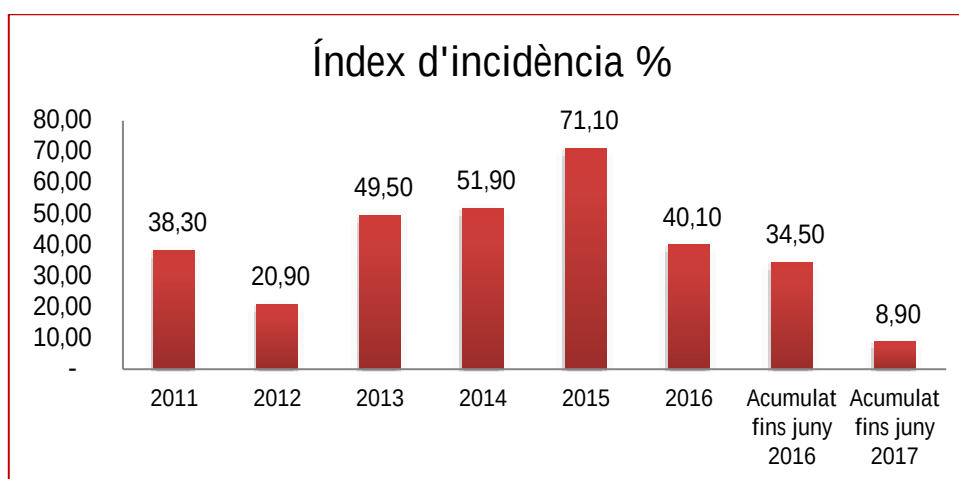
⁹ No es disposen de les dades de treballadors afectats.

2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 66 vagues fins al mes de juny de 2017, amb un total de 16.101 treballadors participants i 42.340 jornades laborals perdudes, disminuint un 21% el nombre de vagues registrades (18 vagues menys respecte al mateix període de 2016), tanmateix, disminueix tant el nombre de jornades perdudes en un -34% (22.079 jornades perdudes menys) com el nombre de treballadors participants (-64%). No obstant, l'índex d'incidència¹⁰ (dels 6.897 treballadors convocats han participat 4.620) del mes de juny passa del 15,9% al 2016, al 67% al 2017.

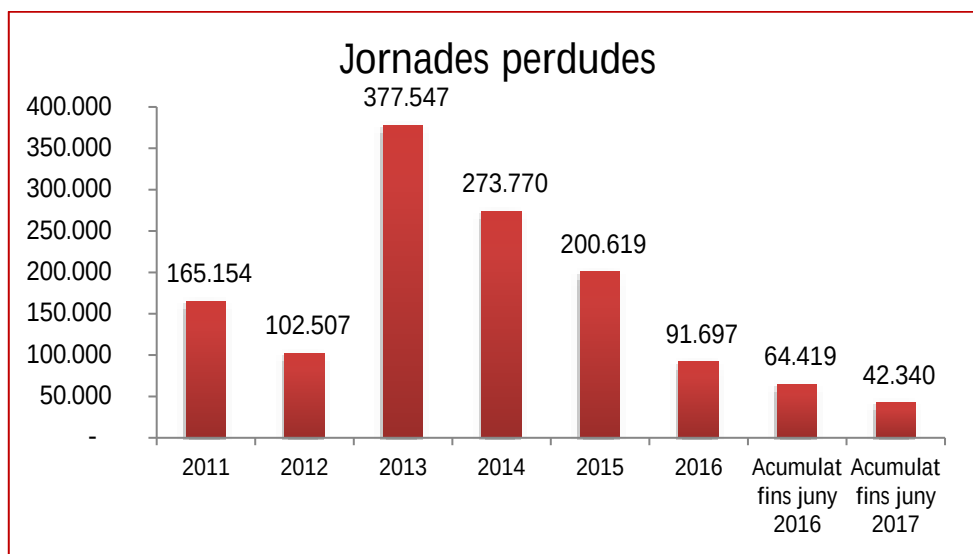

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

¹⁰ Índex d'incidència=treballadors participants/plantilla convocada*100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Per sectors d'activitat, fins el mes de juny, es van produir 74 vagues en el sector serveis, 24 vagues en la indústria i 1 en la construcció.

Quant a la motivació de la vaga, els principals motius de les vagues són impagament de salaris (24 vagues), l'incompliment d'acords o normes legals (22 vagues), seguit per conflictes derivats del procés de negociació de la negociació col·lectiva (11), altres causes laborals. Tancament patronal (10), interpretació clàusules conveni vigent (8) i organització/sistemes de treball (8).

41

Segons l'àmbit territorial, fins al mes de juny, a la província de Barcelona van produir-se 60 vagues, a Girona 9 vagues, a Lleida 6 vagues i a Tarragona 9 vagues.

Respecte el mateix període de 2016, a Barcelona han disminuït un 19%, a Girona un -18%, a Lleida no hi ha hagut variació i a Tarragona un -18%.

Segons l'últim informe sobre Conflictivitat Laboral de CEOE, pel que es refereix als primers nou mesos del 2017, assenyalava que s'han computat 593 vagues a nivell estatal, amb 2.022.525 treballadors en plantilla, 322.758 participants directes i 9.438.260 hores perdudes; o sigui, un 127,33% més que en 2016.

Restant d'aquests totals les quantitats derivades de vagues en serveis de caràcter públic i les que van respondre a motivacions d'índole extralaboral quedarien 409 vagues, amb 286.011 treballadors en plantilla, 47.378 implicats i 2.666.158 hores de treball perdudes. La variació respecte als nou primers mesos del 2016 quedaria de la següent manera:

- 3,31% En la xifra de vagues.
- +190,68% Analitzant els treballadors censats.
- +68,50% En relació amb la suma de treballadors implicats.
- +68,97% En el total de hores no treballades.

Per àmbit autonòmic, l'Informe de CEOE destaca per la seva incidència les següents comunitats autònomes: A Andalusia es van produir 13 vagues, amb 530 participants directes i 21.944 hores perdudes, el 0,75% de la suma final a 30 de setembre. A Catalunya es van dur a terme 9 vagues, amb 110.015 treballadors implicats i 2.664.428 hores no realitzades, el 90,04% en Educació, amb vagues els dies 27, 28, i 28 de setembre en suport al referèndum del dia 1 d'octubre.

2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES

2.6.1. Tribunal Laboral de Catalunya

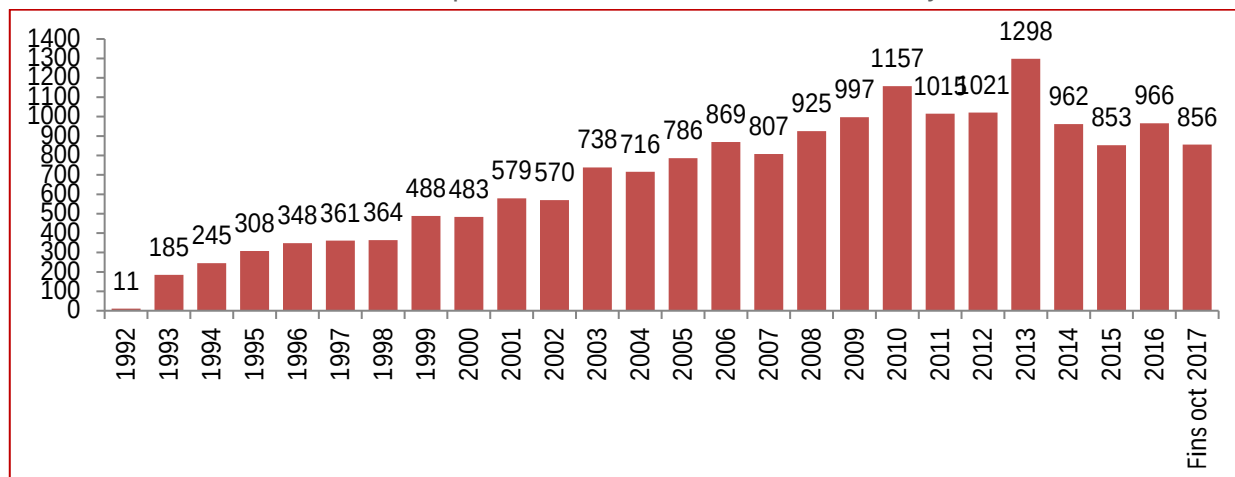
Segons les dades del Tribunal Laboral de Catalunya, fins al mes d'octubre de l'any 2017 s'han presentat un total de 856 expedients, dels quals 11 han sigut arbitratge, 649 conciliacions i 196 mediacions.

CATALUNYA Gener – octubre 2017	NÚMERO		EMPRESES AFECTADES	TREBALLADORS AFECTATS
EXPEDIENTS PRESENTATS	856		1.222.439	5.697.888
ARBITRATGES	11	1,29%	11	5.695.355
CONCILIACIONS/MEDIACIONS	845	98,71%	1.222.428	69.578
TRAMITACIONS EFECTIVES	723	85,56%	4.336	198.963
Amb avenença	346	47,86%	2.408	69.523
Avenença Parcial	9	1,24%	9	1.772
Sense avenença	368	50,90%	1.919	127.668
TRAMITACIONS NO EFECTIVES	122	14,44%	1.218.092	5.496.392
Intentat sense efecte	78	63,93%	609.063	2.750.070
Desistits	20	16,39%	609.004	2.740.463
Arxiu	24	19,677%	25	5.859

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

42

Evolució Expedients Tribunal Laboral de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 13,08%, registrant-se un increment en tots els tipus de procediment. En aquest sentit, s'han incrementat els arbitratges en un 57,14%, les conciliacions en un 6,22% i les mediacions en un 41,01%.

CATALUNYA 01/01 a 31/10	TOTAL	ARBITRATGES	CONCILIACIONS	MEDIACIONS
2017	856	11	649	196
2016	757	7	611	139
DIFERÈNCIA	99	4	38	57
%	13,08%	57,14%	6,22%	41,01%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

En atenció a la causa al·legada, destacar que el 23,68% ha sigut per qüestions salarials, seguides per conflictes per jornada/calendari/vacances amb un 19,67%, l'incompliment de Conveni Col·lectiu/pacte d'empresa 7,29% i acomiadaments objectius amb un 7,10%.

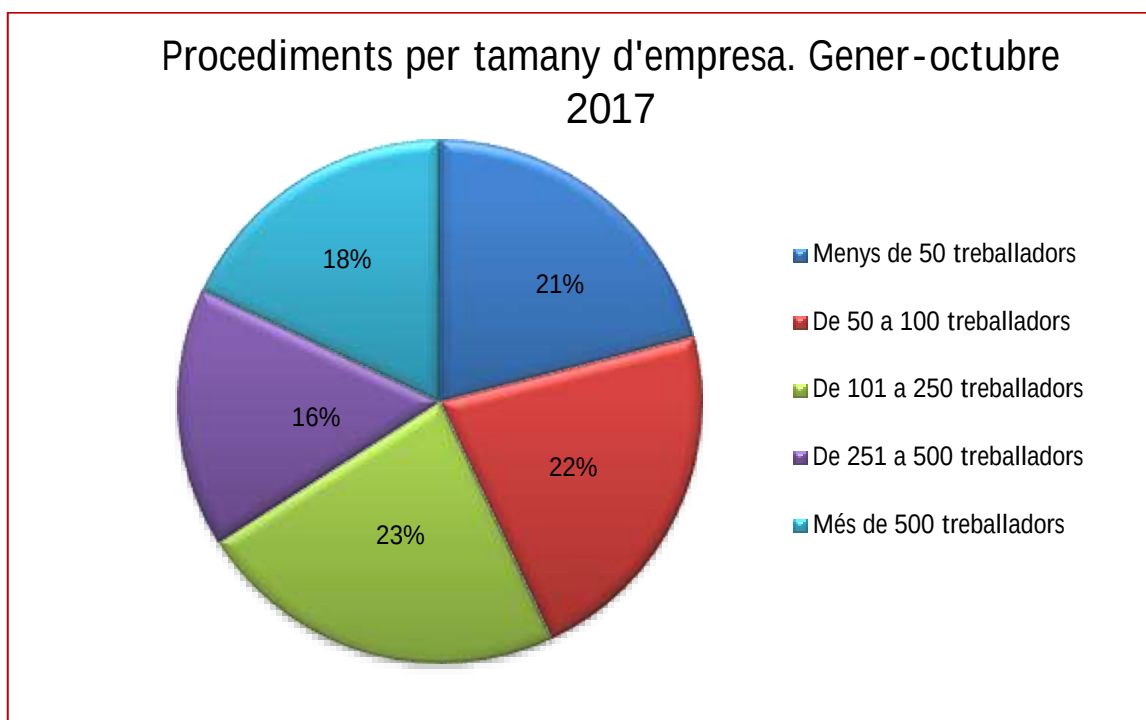
TIPUS PROCEDIMENT GENER-OCTUBRE 2017 ¹¹		
Salari	292	23,72%
Jornada/calendari/vacances	221	17,95%
Incompliment Conv. Col/pacte empresa	115	9,34%
Acomiadaments objectius	78	6,34%
Drets sindicals	67	5,44%
Categoria professional	52	4,22%
Vaga	50	4,06%
Negociació col·lectiva-pacte empresa	63	5,12%
Interpretació /aplicació Conv. Col/pacte de empresa	40	3,25%
Organització del treball	40	3,25%
Modificació substancial de les condicions de treball	39	3,17%
Salut laboral	36	2,92%
Drets socials	28	2,27%
Contractació	20	1,62%
Incapacitat Temporal	15	1,22%
Subrogació	12	0,97%
Incompliment acords/laudes TLC	9	0,73%
Trasllat centre de treball	6	0,49%
Formació professional	3	0,24%
Acomiadaments col·lectius/plurals	2	0,16%

¹¹ La suma de la totalitat dels expedients per raó de la causa és superior al nombre d'expedients total del període referenciat degut a que un mateix expedient pot haver sigut comptabilitzat més d'un cop si el mateix té com a objecte més d'una matèria.

Infraccions i sancions	2	0,16%
Desplaçaments	2	0,16%
Altres causes laborals	39	3,17%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, el 21% es correspon a empreses de menys de 50 treballadors, el 22% a empreses de 50 a 100 treballadors, el 23% a empreses de 101 a 250 treballadors, el 16% empreses de 251 a 500 treballadors i, per últim, el 18% empreses de més de 500 treballadors.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Per raó del sector productiu, el 59,93% dels expedients s'han donat en el sector terciari (513 expedients), el 39,49% en el secundari (338 expedients) i el 0,58% en el primari (5 expedients). Per branques d'activitat podem destacar que el major nombre de procediments han sigut en l'àmbit del metall (19,04% amb 163 expedients), seguit de transport (14,49% amb 124 expedients), sanitat (13,67% amb 117 expedients) i químiques (8,29% amb 71 expedients).

A nivell de vagues, de gener a octubre, s'han desconvocat un total de 18 vagues, amb un total de 38.351 hores desconvocades i amb un valor d'hores mensual desconvocades de 574.881,49 euros¹².

Segons l'àmbit territorial, durant el període gener-octubre, a Barcelona s'han presentat un total de 765 expedients, dels quals 11 han sigut arbitratges, 592 conciliacions i 162 mediacions.

¹² Cost salarial per hora, per Comunitat Autònoma. INE

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 18,24% (118 expedients), registrant-se un increment en els arbitratges, les conciliacions i mediacions. En aquest sentit, els arbitratges s'han incrementat en un 120%, les conciliacions s'han incrementat en un 12,76%, i les mediacions han augmentat en un 38,46%.

A Girona, durant el període gener-octubre s'han presentat un total de 36 expedients, dels quals 27 han sigut conciliacions i 9 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients han disminuït respecte el mateix període del 2016, en 9 expedients (-20%). Els arbitratges s'han reduït en un 100%(-2), les conciliacions s'han reduït en un 30,77% (-12 menys) i les mediacions s'han incrementat en un 120% (5).

A Lleida, durant el període gener-octubre, s'han presentat un total de 10 expedients, dels quals 6 han sigut conciliacions i 4 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients ha disminuït en un 44,44%, atès que s'han presentat 8 procediments menys. Concretament s'han presentat 10 conciliacions menys (-62,50%).

A Tarragona, durant el període gener-octubre, s'han presentat un total de 45 expedients, dels quals 24 han sigut conciliacions i 31 mediacions.

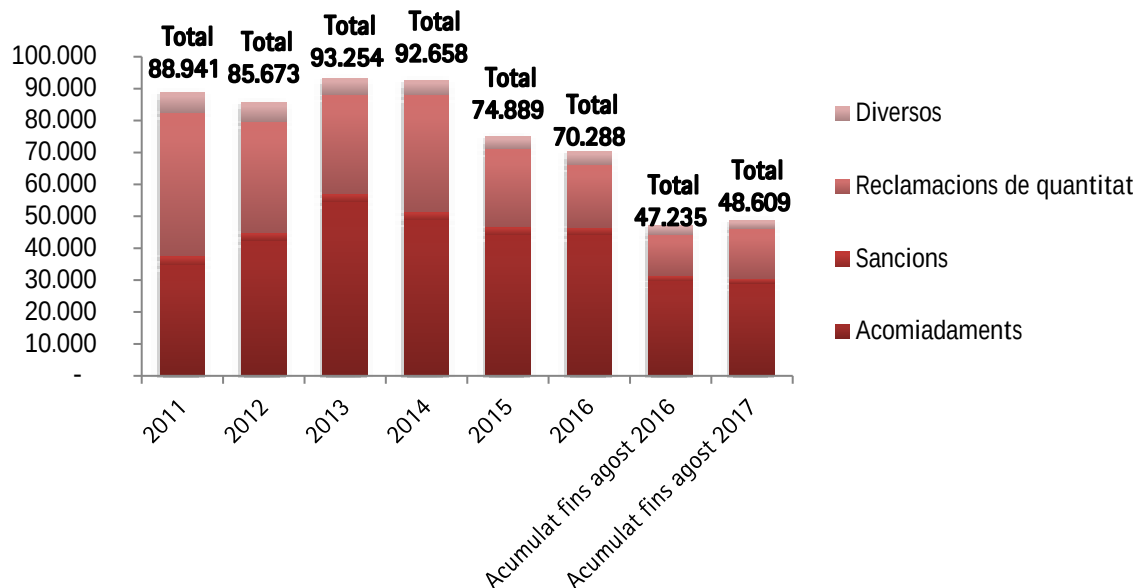
Interanualment, el total d'expedients s'han disminuït en un 4,26%, havent disminuït el nombre de conciliacions en un 22,58% (7 menys), i incrementant-se les mediacions en un 31,25% (5 mes).

2.2.1. Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC)

a) Conciliacions individuals

Fins al mes d'agost de 2017, s'han produït 48.609 conciliacions individuals a Catalunya, un 2,9% més respecte al mateix període de l'any 2016, que hi van haver 47.235 conciliacions individuals.

Conciliacions individuals per motiu

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons la forma d'acabament, del total de 48.609 conciliacions, 18.540 han estat amb avenença, per contra, 16.990 han estat sense avenença. A més, 10.705 conciliacions han acabat intentades sense efecte, 1.092 s'han considerat no presentades i 1.282 desistides i altres.

46

A continuació, es mostra un quadre de l'evolució del nombre total de conciliacions i la forma d'acabament entre el període 2011-2017:

Període	Acomiadaments	Sancions	Reclamacions de quantitat	Diversos	TOTAL
2011	34.871	2.799	44.930	6.341	88.941
2012	42.515	2.456	34.830	5.872	85.673
2013	54.576	2.624	31.042	5.012	93.254
2014	48.904	2.622	36.529	4.603	92.658
2015	44.284	2.451	24.399	3.755	74.889
2016	44.297	2.343	19.527	4.121	70.288
Acumulat agost 2016	29.814	1.646	12.850	2.925	47.235
					48.609

Acumulat agost 2017	29.089	1.538	15.516	2.466
---------------------	--------	-------	--------	-------

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a les quantitats acordades fins al mes d'agost de 2017 es van acordar un total de 375.109.430,92 euros, dels quals la part més gran correspon a conciliacions derivades d'acomiadaments (369.413.581,52 euros). Respecte a l'any anterior, ha disminuït un 10,3% les quanties acordades en conciliacions individuals.

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona fins al mes de juliol van haver-hi 39.517 conciliacions individuals, el que suposa un increment del 2,7% respecte el mateix període de l'any anterior del nombre de conciliacions.

A la província de Girona, van haver-hi 3.343 conciliacions individuals, en comparació a l'any anterior, s'ha produït un augment del 5%.

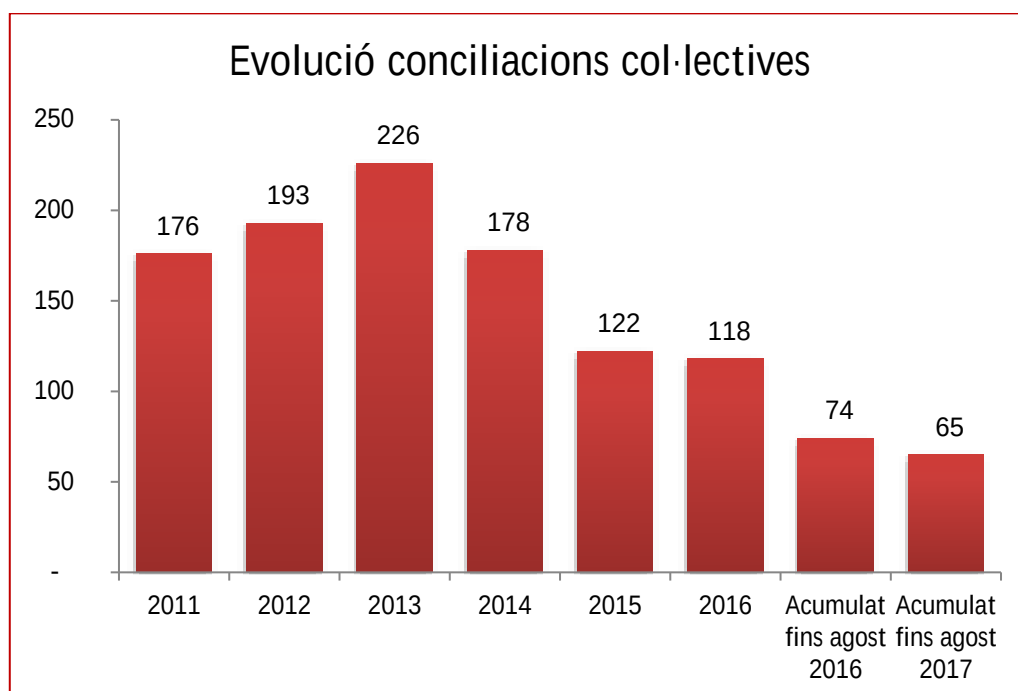
A Lleida, van haver-hi 1.956 conciliacions individuals, disminuint el nombre de conciliacions un 0,2%.

Per últim, a la província de Tarragona, van produir-se 3.793 conciliacions individuals, el que suposa un 3,8% més.

b) Conciliacions col·lectives

47

L'Estadística de Conciliacions Laborals de l'Observatori del Treball i Model Productiu, estima que fins el mes d'agost de 2017, van haver-hi 65 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -12,2% respecte a l'any anterior (9 conflictes menys).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Els 65 conflictes col·lectius, van afectar en total a 91 empreses i a 25.082 treballadors. Amb una variació interanual del 18,2% i del -44,2% respectivament.

Període	Conflictes col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats
2011	176	196	68.867
2012	193	207	134.831
2013	226	16.038	404.127
2014	178	190	68.379
2015	122	124	114.979
2016	118	126	65.182
Acumulat agost 2016	74	77	44.935
Acumulat agost 2017	65	91	25.082
Variació Interanual	-12,2%	18,2%	-44,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'àmbit territorial, a Barcelona fins al mes d'agost de 2017 s'han produït 47 conflictes col·lectius, amb 68 empreses afectades i 22.301 treballadors afectats.

A la província de Girona han estat 5 els conflictes col·lectius fins al mes d'agost, 5 les empreses afectades i 1.971 els treballadors afectats.

A Lleida no s'ha produït cap conflicte col·lectiu durant aquest període.

Per últim, a Tarragona s'han produït 16 conflictes col·lectius, que han afectat a 18 empreses i a 810 treballadors.

Per sectors econòmics, del total de 65 conflictes col·lectius fins al mes de juliol, 40 s'han produït en el sector serveis, 18 en la indústria, 4 en la construcció i 3 en agricultura.

2.7 EVOLUCIÓ DE L'ESTRUCTURA DE LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA DES DE LA REFORMA LABORAL DE 2012

2.7.1 Introducció

Per Foment tant el diàleg com la concertació social són els eixos d'unes relacions laborals basades en l'avinença i la participació dels seus protagonistes, és a dir, organitzacions empresarials i sindicals, sent aquests elements trets característics del marc català de relacions laborals.

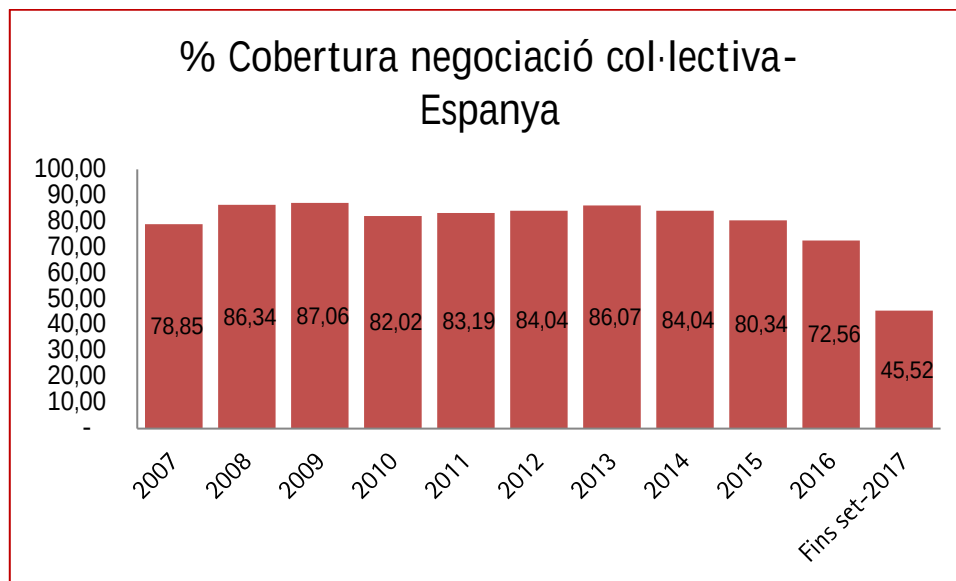
Valorem positivament els resultats derivats dels processos de diàleg i concertació social, pensem i mantenim, que l'instrument més adient per tal de conservar l'equilibri entre les necessitats empresarials i socials és la concertació i el diàleg social, i com a concreció última d'aquest diàleg, la plasmació de les mesures en Convenis Col·lectius. Entenem que la negociació i els acords han d'anar dirigits a una major flexibilitat interna en les empreses per adaptar-se als canvis que poden experimentar al llarg de la seva trajectòria empresarial.

Foment sempre ha demostrat la seva voluntat inequívoca d'impulsar la negociació col·lectiva, com a mecanisme dinamitzador i modernitzador de les relacions laborals de forma pactada entre representants sindicals i empresarials. Aspirem a que la taxa de cobertura de la Negociació Col·lectiva sigui la més àmplia possible i les empreses disposin d'unes regles adequades que els atorguin seguretat i flexibilitat.

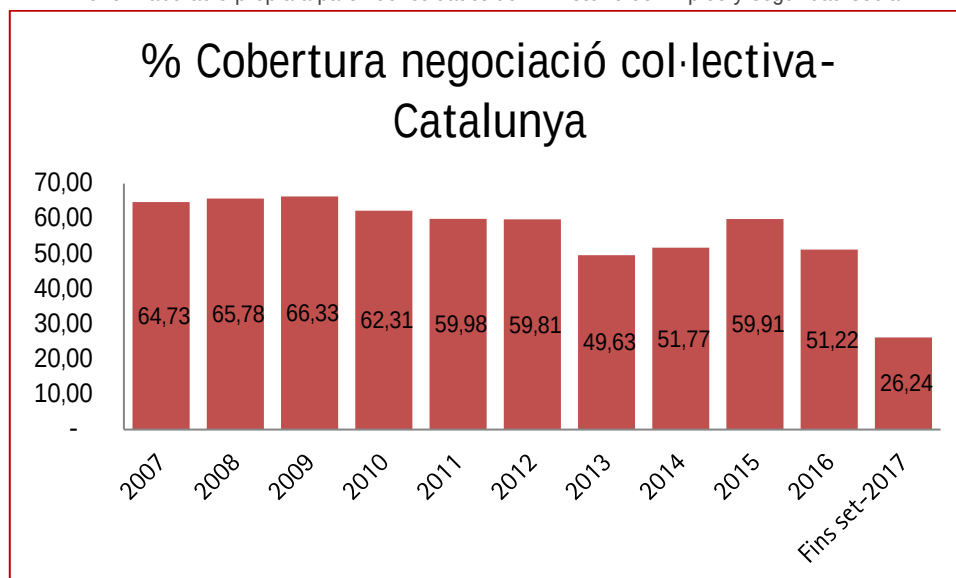
49

En relació a la cobertura, comparant les dades corresponents als treballadors coberts per convenis col·lectius¹³ amb el nombre total d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social, es pot observar que en tot el període analitzat la taxa de cobertura ha sigut similar. A nivell estatal aquest percentatge oscil·la entre el 80-85%, i en l'àmbit de Catalunya, entorn el 60-65%, si bé és cert, que en 2013 i 2014, va haver-hi una davallada de la taxa de cobertura.

¹³ Tant per Convenis d'empresa com d'àmbit superior a l'empresa.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Si bé els Convenis Col·lectius segueixen mantenint la seva eficàcia erga omnes i són d'obligat compliment, és cert que era necessari enfortir la facultat de les empreses de flexibilitzar els seus recursos i adaptar-los davant de situacions de necessitats o situacions crítiques amb l'objectiu d'assegurar la viabilitat futura de la empresa i evitar el seu tancament, i per tant, la destrucció de llocs de treball. En definitiva, flexibilitat interna vers flexibilitat externa.

El Reial Decret Llei 7/2011 de 10 de juny, de mesures urgents per a la reforma de la negociació col·lectiva, ja va suposar una modificació substancial en relació a l'estructura de la negociació col·lectiva. Ara bé, va ser mitjançant la Llei 3/2012, de 6 de juliol, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral on es van alterar les regles aplicables al nivell empresarial de negociació. En aquest sentit, va ser mitjançant la reforma laboral de l'any 2012 quan es va afavorir una descentralització i protagonisme del Conveni d'empresa.

Els Convenis d'empresa (Art. 84.2 de l'Estatut dels Treballadors), després de l'esmentada, constitueixen un veritable instrument de flexibilitat interna a l'abast de les empreses permetent la descentralització de l'estructura negocial amb la prioritat aplicativa dels convenis d'empresa d'acord amb una sèrie de criteris.

En primer lloc, la prioritat aplicativa és possible en relació a les següents matèries (lligades precisament a l'organització tècnica i del treball en les empreses):

- La quantia del salari base i dels complements salarials, inclosos els vinculats a la situació i resultats de l'empresa.
- Abonament o la compensació de les hores extraordinàries i la retribució específica del treball a torns.
- L'horari i la distribució del temps de treball, el règim de treball a torns i la planificació anual de les vacances.
- L'adaptació a l'àmbit de l'empresa del sistema de classificació professional dels treballadors.
- L'adaptació dels aspectes de les modalitats de contractació que s'atribueixen per aquesta Llei als convenis d'empresa.
- Les mesures per afavorir la conciliació entre la vida laboral, familiar i personal.

Aquesta llista pot ser ampliada per acord interprofessional o conveni col·lectiu sectorial, però sense poder disposar d'aquesta prioritat, i en cas de fer-ho, s'entén que aquestes clàusules són nul·les (és en aquest apartat on rau la principal diferència respecte la regulació establerta al Reial Decret Llei 7/2011 on els acords interprofessionals o convenis sectorials d'àmbit estatal o autonòmic negociats conforme l'Art. 83.2, podien limitar o eliminar la prioritat aplicativa a nivell d'empresa¹⁴). Per tant, la norma general de prohibició d'afectació establerta a l'Art. 84.1 de l'Estatut dels Treballadors es manté en relació a la resta de matèries no reservades de manera expressa a nivell d'empresa.

La Sentència de l'Audiència Nacional de 31 de maig de 2013 estableix que *"el artículo 84.2 del Estatuto de los Trabajadores no limita, ni impide que los convenios colectivos sectoriales puedan fijar salarios mínimos, así como establecer cláusulas de revisión salarial... Lo que sí impone el artículo 84.2 ET es que si se negocia un convenio de empresa durante la vigencia del convenio sectorial, lo que podrá hacerse en cualquier momento de la vigencia del convenio sectorial, el convenio de empresa tendrá prioridad aplicativa sobre el sectorial en las materias listadas en el artículo citado, entre las que se encuentra la cuantía del salario base y de los complementos salariales..."*.

En segon lloc, la regulació continguda en el conveni d'empresa en relació a les matèries abans exposades és d'aplicació directa, tot i que hi hagués una regulació diferent en els convenis superiors que puguin aplicar-se a aquesta empresa. Per tant, la prioritat aplicativa del conveni

¹⁴ Sentència del Tribunal Suprem de 26 de març de 2014.

col·lectiu d'empresa opera fins i tot quan la regulació del nivell empresarial sigui menys favorable que allò establert en nivells superiors.

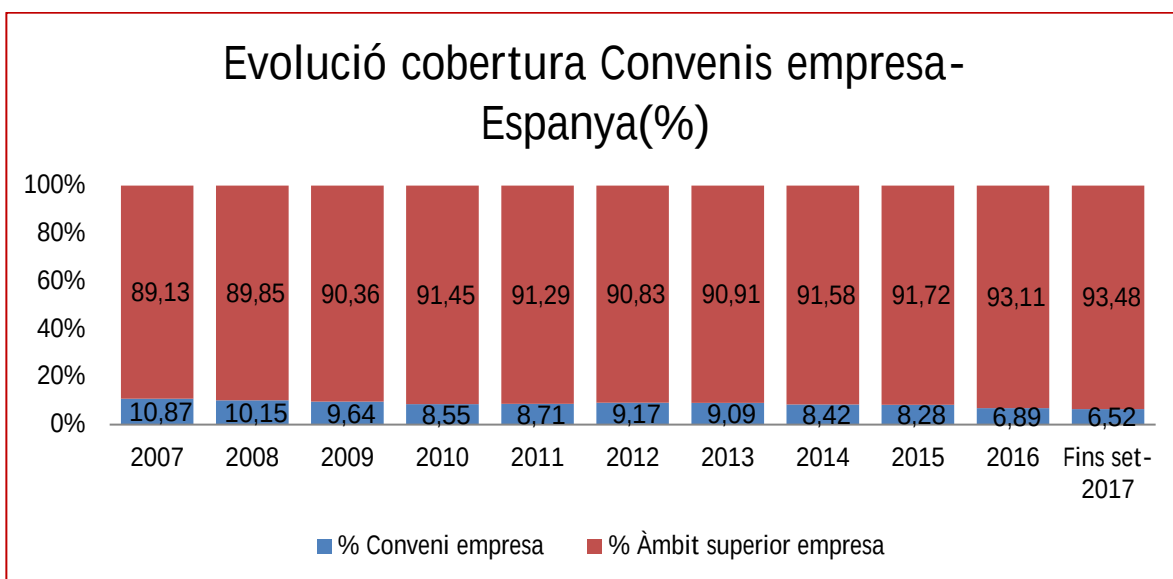
En aquest punt, tot i la defensa del poder empresarial d'optar entre un Conveni d'empresa o un sectorial, s'ha de ser especialment curosos en l'ús del principi de prioritat aplicativa del Conveni d'empresa, i evitar el seu ús indegut en negociacions fictícies o fraudulent, que puguin provocar situacions irregulars que generin *dumping social*. La defensa al Conveni d'empresa és inqüestionable, però això no obsta a la necessitat de resoldre determinades patologies que a la vegada comporta aquest nivell de negociació.

Per tant, no es tracta d'eliminar o limitar la prioritat aplicativa del conveni d'empresa, sinó d'atendre a les realitats de representació de les comissions negociadores existents i de preveure matisos en les mateixes, per evitar efectes irregulars, especialment rellevants en relació amb empreses petites, sense representació sindical, i dins de sectors intensius en mà d'obra o afectats per subrogacions.

En tercer lloc, la prioritat també es dona en els convenis per a un grup d'empreses o una pluralitat d'empreses vinculades per raons organitzatives o productives i nominativament identificades de l'art. 87.1 ET.

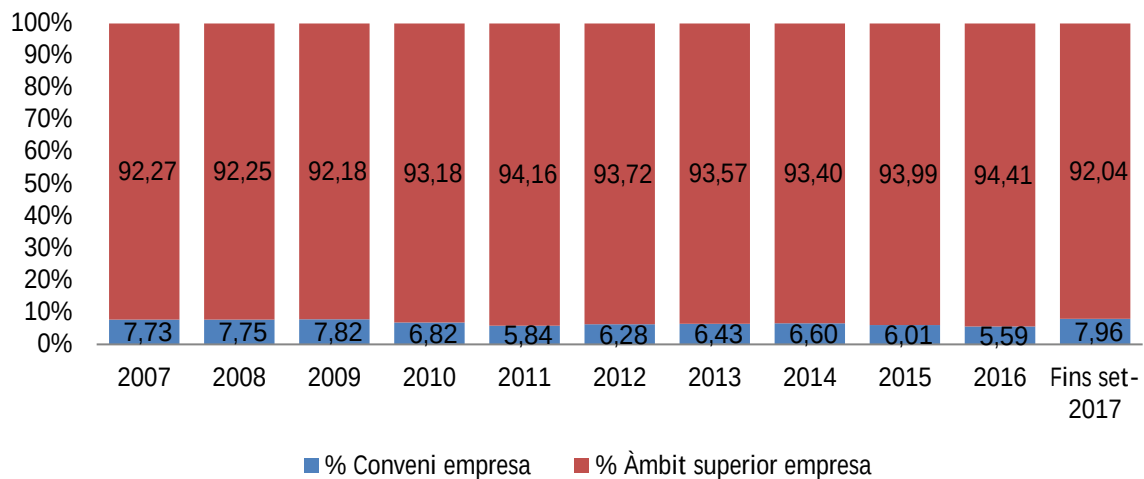
Tot i la reforma introduïda en 2012, si s'analitza la relació entre els treballadors afectats per un Conveni d'empresa i un Conveni d'àmbit superior s'observa que les dades són molt similars en tot el període analitzat. En aquest sentit, els treballadors coberts per conveni d'empresa ha sigut entorn el 10% a nivell estatal i el 6-7% a nivell de Catalunya.

En conseqüència, no s'ha detectat una incidència de la modificació operada en l'Estatut dels Treballadors en quant a creixement dels Convenis d'empresa.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Evolució cobertura Convenis empresa- Catalunya(%)

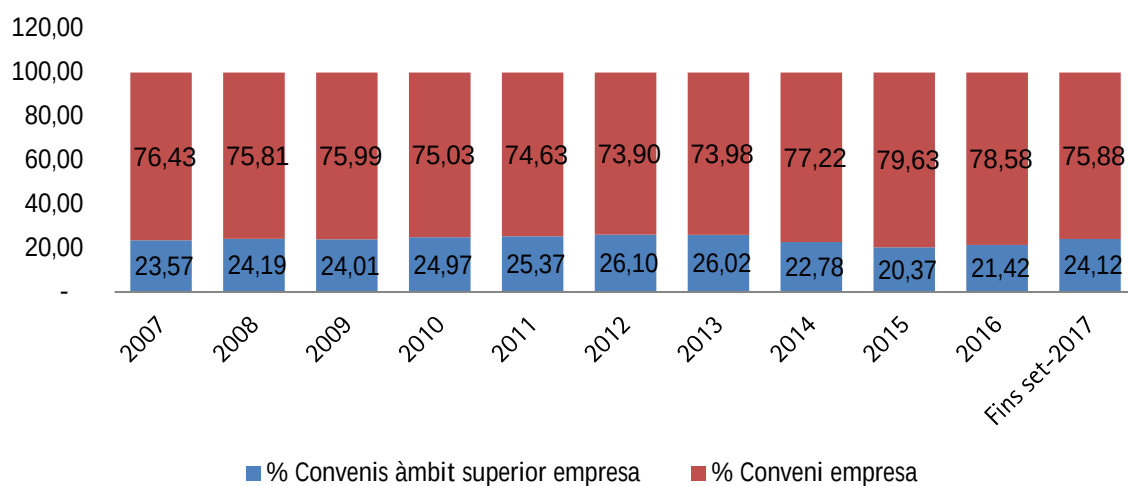

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

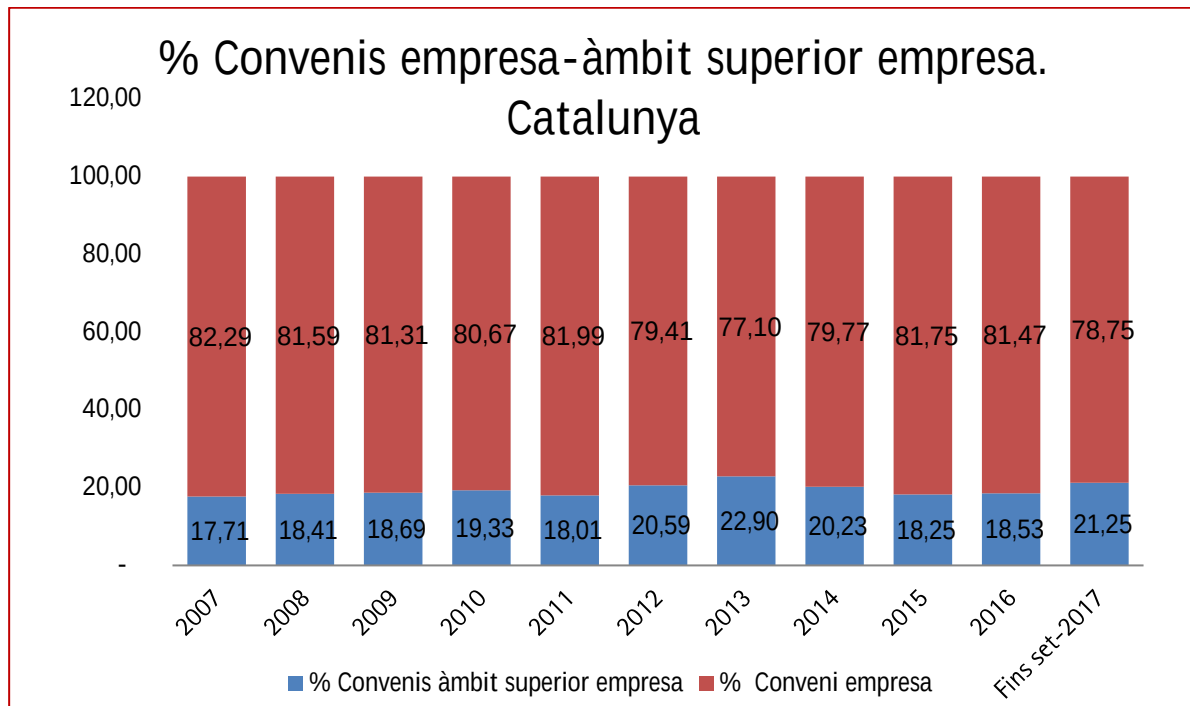
Les dades anteriorment exposades, si bé a nivell de cobertura de treballadors, els Convenis sectorials mantenen la seva rellevància i primacia, és cert també, que en nombres absoluts es negocien més convenis d'empresa que de sector.

53

% Convenis empresa-àmbit superior empresa. Espanya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Espanya	Convenis total	Convenis àmbit superior empresa	% Convenis àmbit superior empresa	Convenis empresa	% Convenis empresa
2007	6.016	1.418	23,57	4.598	76,43
2008	5.987	1.448	24,19	4.539	75,81
2009	5.689	1.366	24,01	4.323	75,99
2010	5.067	1.265	24,97	3.802	75,03
2011	4.585	1.163	25,37	3.422	74,63
2012	4.376	1.142	26,10	3.234	73,90
2013	4.589	1.194	26,02	3.395	73,98
2014	5.185	1.181	22,78	4.004	77,22
2015	5.642	1.149	20,37	4.493	79,63
2016	4.529	970	21,42	3.559	78,58
Fins set-2017	2.828	682	24,12	2.146	75,88

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

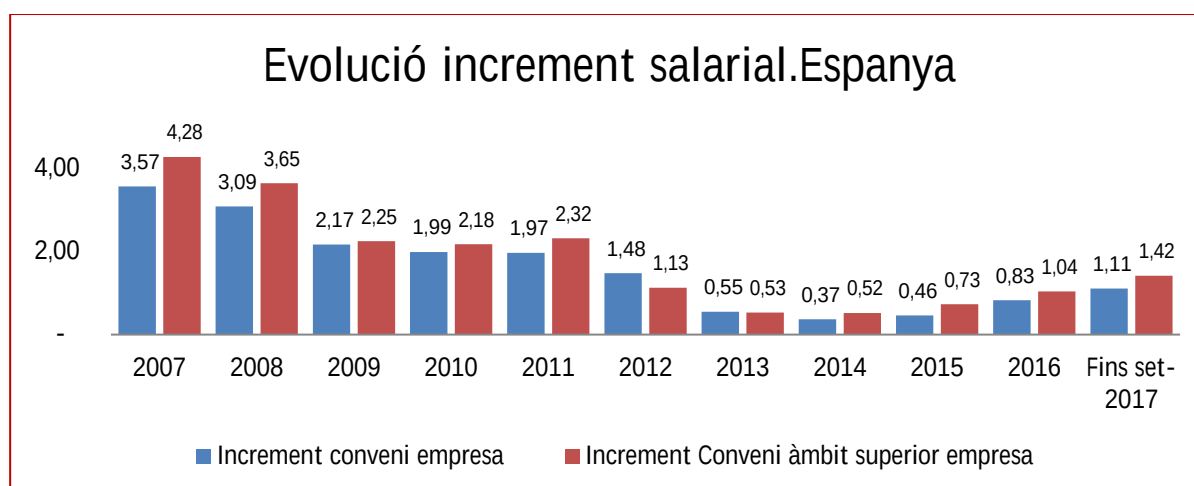
Catalunya	Convenis total	Convenis àmbit superior empresa	% Convenis àmbit superior empresa	Convenis empresa	% Convenis empresa
2007	830	147	17,71	683	82,29
2008	804	148	18,41	656	81,59
2009	765	143	18,69	622	81,31
2010	688	133	19,33	555	80,67
2011	644	116	18,01	528	81,99
2012	573	118	20,59	455	79,41
2013	524	120	22,90	404	77,10
2014	618	125	20,23	493	79,77
2015	663	121	18,25	542	81,75
2016	529	98	18,53	431	81,47
Fins set-2017	320	68	21,25	252	78,75

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Per tant, tot i que la reforma laboral articulava el Conveni d'empresa com un instrument de flexibilitat interna, no s'observen canvis rellevants en l'estructura de la negociació col·lectiva a favor d'aquest àmbit de negociació.

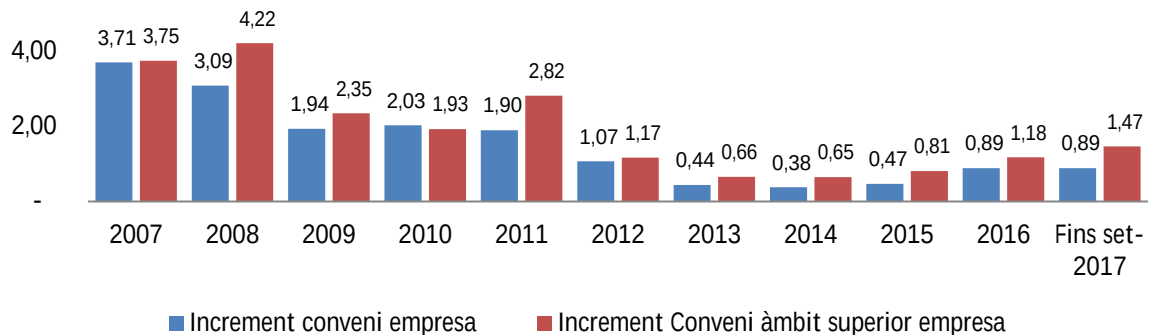
Així per exemple, una de les principals matèries en les que el conveni col·lectiu d'empresa gaudeix de prioritat aplicativa és en relació a la quantia del salari base i dels complements salarials inclosos els vinculats a la situació i realitat de l'empresa. Tal i com s'observa dels gràfics següents, els increments pactats en Convenis d'empresa sempre han sigut inferiors als pactats en Conveni d'àmbit superior, com a regla general, reiterant-se aquesta situació després de l'any 2012 sent el comportament similar en tot el període analitzat. Per tant, una de les conseqüències que des d'alguns àmbits vaticinaven que comportaria aquesta modificació estatutària envers la prioritat aplicativa del Conveni d'empresa, com ser una substancial reducció salarial respecte els Convenis sectorials, no s'ha produït.

55

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Evolució increment salarial.Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

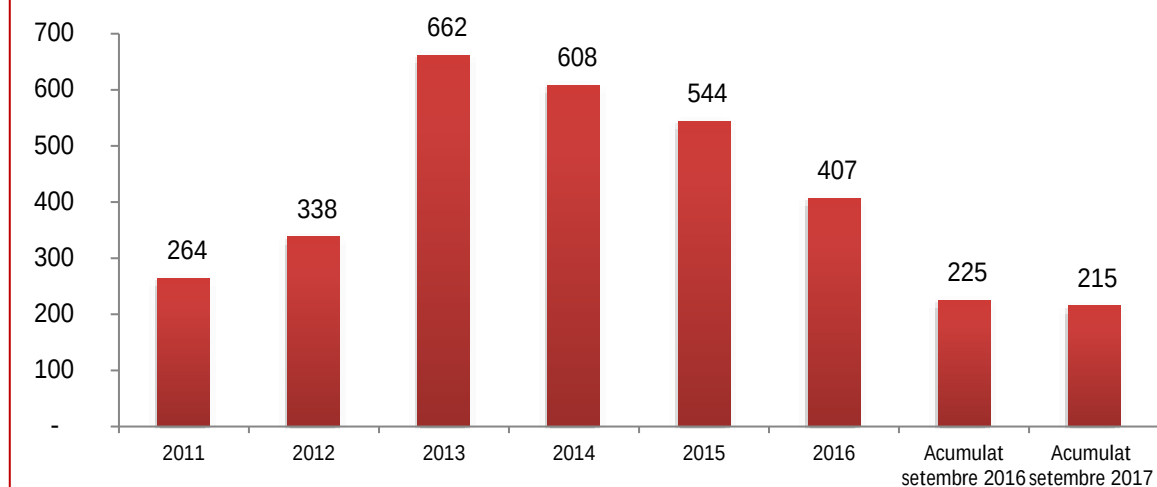
Noves unitats de negociació

Segons les dades disponibles del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (des de l'any 2011) sobre noves unitats de negociació col·lectiva, fins al mes de setembre de 2017 s'han signat 215 convenis per noves unitats de negociació (-4,44% respecte el mateix període de 2016).

Com es pot observar al següent gràfic ens els anys amb modificacions legislatives en matèria de negociació col·lectiva es van signar menys convenis col·lectius per noves unitats de negociació, durant els següents anys es va incrementar i a partir del 2015 va tornar a disminuir el nombre de convenis signats per noves unitats de negociació.

56

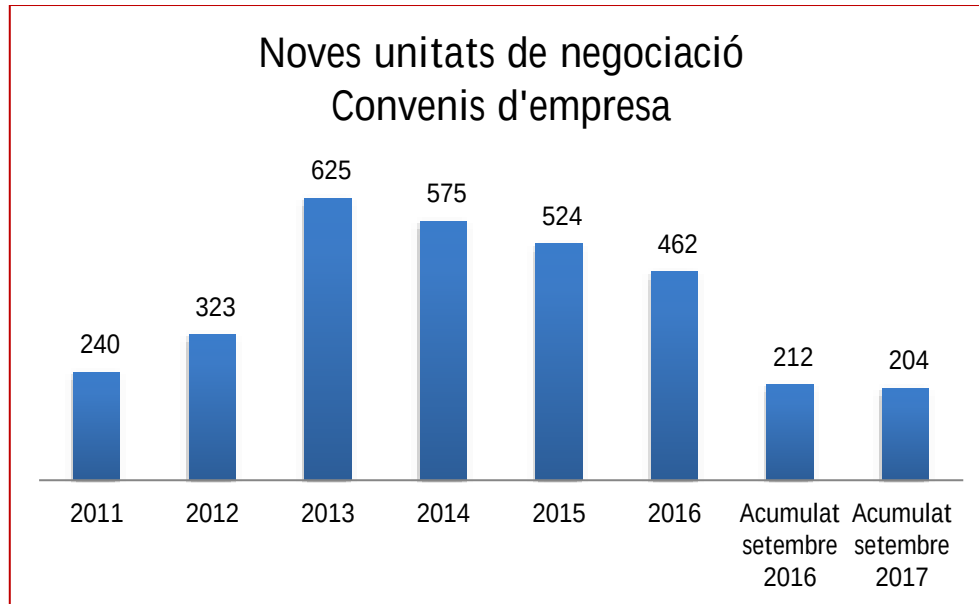
Convenis signats per noves unitats de negociació col·lectiva

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

En relació als convenis d'empresa, fins al mes de setembre de 2017 del total de 215 convenis signats per noves unitats de negociació, 204 han estat convenis d'empresa (-3,77% respecte el mateix període de 2016).

L'evolució des de 2011 segueix la mateixa tendència que en les dades totals: va haver un creixement important després de les reformes laborals aprovades en 2011 i 2012, tot i que a partir de 2015 han tornat a disminuir.

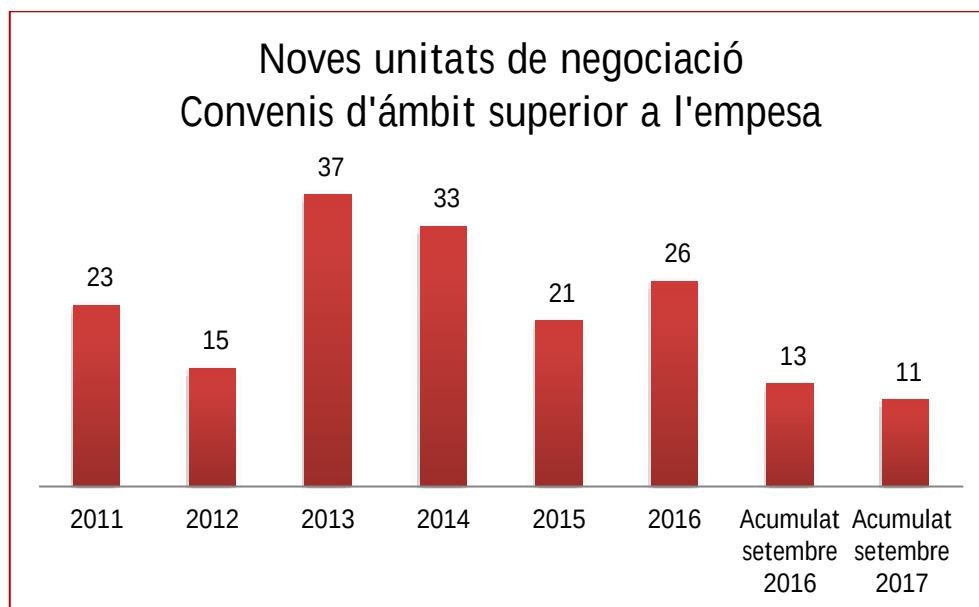

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Pel que fa als convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa, fins al mes de setembre de 2017 s'han signat 11 convenis per noves unitats de negociació (2 menys que fins al setembre de 2016).

57

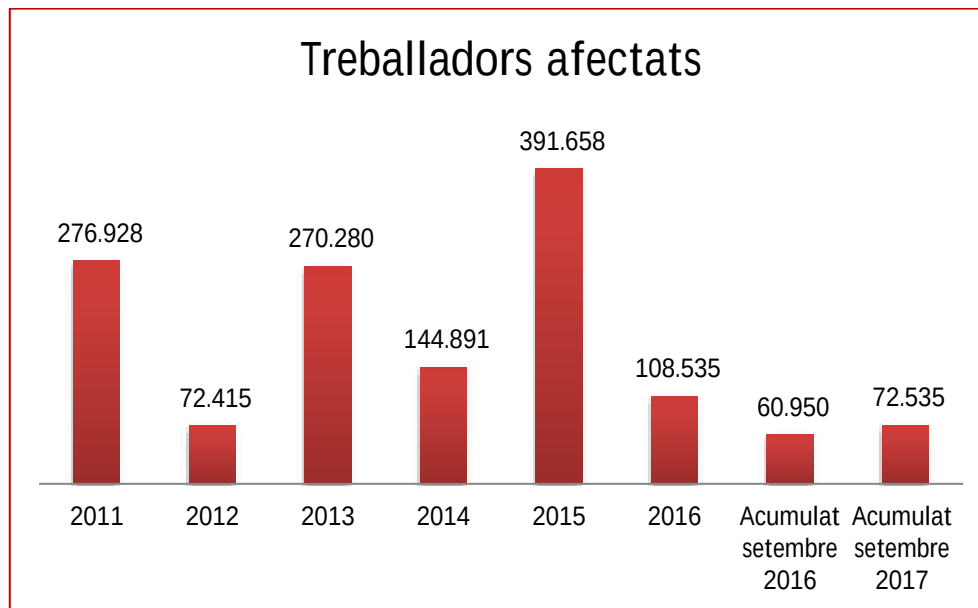
A continuació es mostra l'evolució dels convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa signats per noves unitats de negociació:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Si analitzem les dades disponibles en relació als treballadors afectats, fins al mes de setembre de 2017 un total de 72.535 treballadors han estat afectats pels 215 convenis col·lectius signats per noves unitats de negociació, per tant, tot i que el número de convenis ha disminuït (-4,44%), el nombre de treballadors afectats ha augmentat un 19% respecte el mateix període de 2016.

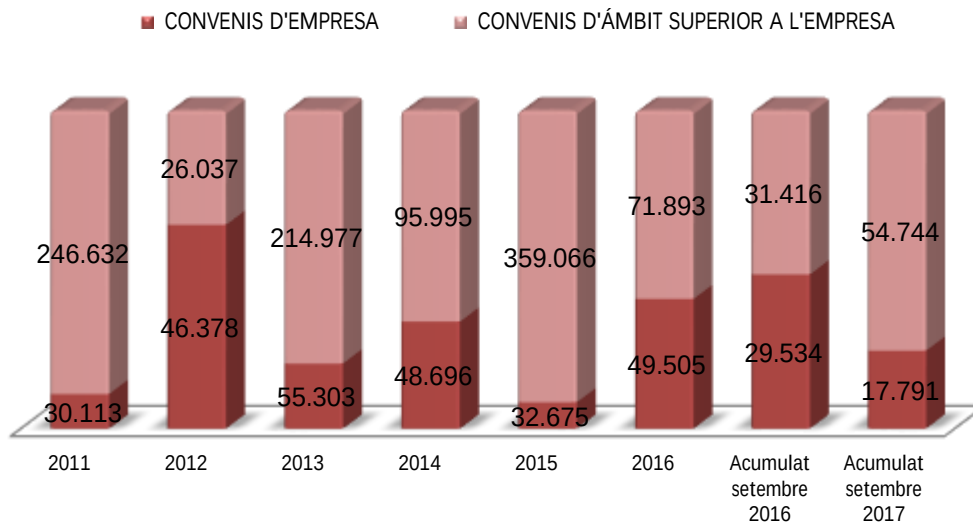
A més si analitzem l'evolució dels treballadors afectats, tal i com mostra el següent gràfic, es pot observar com l'any 2015 va haver un gran increment del nombre de treballadors afectats per convenis col·lectius signats per noves unitats de negociació.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Si comparem entre convenis d'empresa i convenis d'àmbit superior a l'empresa, es pot observar que tot i que el nombre de convenis d'empresa signats per noves unitats de negociació representen la gran part dels convenis totals signats per noves unitats de negociació (el 94,88% a 30 de setembre de 2017), el 75,47% de treballadors afectats fins a setembre de 2017, estan afectats per convenis d'àmbit superior a l'empresa.

Treballadors afectats per noves unitats de negociació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

NOTA METODOLÒGICA

L'objectiu de la present Nota Metodològica és explicar de quina forma s'obtenen els indicadors que es mostren a cada apartat i com han de ser interpretats, segons la font utilitzada.

Per aquest informe del mes de maig, les dades que s'han treballat són les següents:

1. Ocupació (Atur, Afiliació i EPA): Les dades generals d'ocupació es fan públiques el segon dia hàbil de cada mes, pel Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Per altra banda, les dades de l'Enquesta de Població Activa, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, i segons el calendari de publicacions de l'INE.

2. Contractació: Les dades detallades de Catalunya i províncies sobre contractació laboral que s'obtenen del Ministerio de Empleo y Seguridad Social, es fan públiques durant la primera setmana del mes.
3. Negociació Col·lectiva: Les dades sobre la Negociació Col·lectiva a Catalunya, s'obtenen del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.
4. Expedients de Regulació d'Ocupació: Les dades sobre Expedients de Regulació d'Ocupació, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, que es publiquen entre el dia 15 i 20 de cada mes.
5. Solució Extrajudicial de Conflictes: Les dades sobre Solució Extrajudicial de Conflictes, s'obtenen de dues fonts diferents; les corresponents al Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC), s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu i les relatives als procediments del Tribunal Laboral de Catalunya, s'obtenen del mateix organisme. En quant a les primeres, es publiquen cada mes. En quant a les dades del TLC, ens les fan arribar des del propi organisme entre el dia 1 i 2 de cada mes.
6. Conflictivitat laboral: Les dades sobre Conflictivitat Laboral, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, així com de l'Informe sobre Conflictivitat Laboral de CEOE del mes de octubre de 2017.
7. Evolució de l'estructura de la negociació col·lectiva des de la reforma laboral de 2012: Les dades sobre l'estructura de la Negociació Col·lectiva s'han obtingut del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.